

Rákóczi-falvai II. Rákóczi Ferenc Általános Iskola
és Alapfokú Művészeti Iskola
5085 Rákóczi-falva, Szabadság tér 1.
e-mail cím: kozponti.iskola@rakoczifalva.hu
titkársági telefon: 30/540 2704
pedagógiai asszisztensi iroda telefon: 30/540 1959
OM azonosító: 035945

Rákóczi-falvai II. Rákóczi Ferenc Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola

HELYI TANTERV

Néptánc tanszak

Timi Fischer Magdolna

Timárné Fischer Magdolna

Intézményvezető

2020. június 25.

Rákóczi-falva

RÁKÓCZIFALVAI
II. RÁKÓCZI FERENC ÁLTALÁNOS ISKOLA ÉS
ALAPFOKÚ MŰVÉSZETI ISKOLA
RÁKÓCZIFALVA

HELYI TANTERVE
NÉPTÁNC TANSZAK

AJÁNLÁS

A helyi tanterv kidolgozását meghatározta a 2011. évi CXCV. törvény a nemzeti köznevelésről (26. §) és az 5/2020. (I. 31.) Korm. rendelet.

Alkalmazása a 2021/2022-es tanévben az előképző 1. évfolyamon, majd felmenő rendszerben. (2. óraterv)

Az 5/2020. (I. 31.) Korm. rendelet hatálybalépését megelőzően folyó képzéseket felmenő rendszerben folytatjuk oly módon, hogy a tanulmányaikat már megkezdett tanulók azt legkésőbb 2026/2027. tanévig be tudják fejezni. (1. óraterv)

A helyi tanterv tartalmazza:

- ◆ a néptánc tanszak céljait, feladatait
- ◆ az egyes tanszakok évfolyamain tanított tantárgyakat, a kötelező és választható tanórai foglalkozásokat, azok óraszámait (óraterv)
- ◆ tantárgyak tananyagtartalmát
- ◆ számonkérés formáit
- ◆ ellenőrzés és értékelés menetét
- ◆ a néptánc tanszak tárgyi feltételeit
- ◆ az előírt tananyagot és követelményeket, a tehetséggondozás feladatait
- ◆ az iskola magasabb évfolyamára lépés feltételeit
- ◆ az iskolai beszámoltatás, az ismeretek számonkérésének és minősítésének követelményeit (beszámoló, vizsga)
- ◆ a helyi tanterv végrehajtásához szükséges könyveket, tanulmányi segédleteket, a nevelő-oktató munkát segítő eszközök és felszerelések jegyzékét. (tantárgyanként, évfolyamonként)

A kidolgozást végezte:

Hönyiné Nagy Erzsébet intézményvezető-helyettes

Magyar Fanni néptáncoktató

Vidinszki-Tóth Nóra néptáncoktató

I. FEJEZET

AZ ALAPFOKÚ NÉPTÁNCOKTATÁS CÉLJA ÉS FUNKCIÓI

A néptánc közérthetősége révén felbecsülhetetlen mértékű segítséget jelent a kultúrák közti kapcsolatteremtésben és az egészséges emberi kapcsolatok kialakításában. Oktatása elősegíti néphagyományunk megismerését, tovább éltetését és újraalkotását, kulturális örökségünk megbecsülését.

A kárpát-medencei táncagyomány sokszínűsége tükröződik vissza az alapfokú művészetoktatás tantervében. A tanórai keretek mellett fontos szerepet játszik a tánc színpadi megjelenítése is, amely egyrészt a művészi megtapasztalás élményét teszi lehetővé a tanulók számára, másrészt kulturális szerepvállalása révén a nagyközönség számára is hozzáférhetővé teszi táncos hagyományainkat.

A néptáncoktatás célrendszerének középpontjában áll tanulóink technikai felkészültségének megalapozása, amely során alkalmassá válnak a különböző táncok újraalkotására, szabad és kötött formákban történő megjelenítésére. Előtérben áll a helyi táncanyag, táncagyomány tanításának elsődlegessége, amely végigkísérheti az egész oktatási folyamatot. A spirális elrendezés elősegíti, hogy különböző képességű tanulóink a képzési szintek végére azonos módon rendelkezzenek az elvárt ismeretekkel, képességekkel, kompetenciákkal, és megteremti az összevont osztályokban történő oktatás kereteit, lehetőségét. A néptánc oktatása során a kulturális értékek közvetítése nem elsősorban a képességek függvénye, hanem a képességek fejlesztésének lehetséges színtere. Lehetővé teszi mindenki számára – beleértve a kisebbségeket valamint hátrányos helyzetű gyermekeinket is – az önkifejezés és azonosulás esztétikai útjának elérését, segítve ezzel a személyes kreativitás kibontakozását és az egyéniség fejlődését.

Városunkban egyetlen, néptánc tanszakkal rendelkező művészeti iskola működik. Célunk, hogy a környék néptánc iránt érdeklődő gyermekei ide iratkozzanak be.

A KÉPZÉS STRUKTÚRÁJA

A képzés ideje: 12 év

Évfolyamok száma: 12

Tantárgyak

Főtárgy:

Népi játék (1–2. előképző évfolyamon)

Néptánc (1–6. alapfokú és a 7–10. továbbképző évfolyamon)

Kötelező tantárgy:

Folklórismeret (3–6. alapfokú évfolyamon)

Tánc történet (7–8. továbbképző évfolyamon)

Kötelezően választható tantárgyak az összevont osztályokban:

Folklórismeret

Tánc történet

Szabadon választható tantárgyak:

Népi játék (1–2. előképző évfolyamon)

Néptánc (1–6. alapfokú és a 7–10. továbbképző évfolyamon)

Népzenei alapismeretek (1–6. alapfokú és a 7–10. továbbképző évfolyamon)

Táncjelírás–olvasás (9–10. továbbképző évfolyamon)

1. Óraterv

Tantárgy	Évfolyamok											
	Előkészítő		Alapfok						Továbbképző			
	1.	2.	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.
Népi játék, néptánc	2	2	3-4	3-4	3-4	3-4	3-4	3-4	3-4	3-4	3-4	3-4
Folklórismeret					1	1	1	1				
Tánc történet									1	1		
Kötelezően választható tantárgy											1	1
Szabadon választható tantárgy	2	2	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Összesen	2-4	2-4	4-6	4-6	4-6	4-6	4-6	4-6	4-6	4-6	4-6	4-6

2. Óraterv

Tantárgy	Évfolyamok											
	Előképző		Alapfok						Továbbképző			
	1.	2.	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.
Népi játék, néptánc	2	2	3-4	3-4	3	3	3	3	3-4	3-4	3	3
Folklórismeret					1	1	1	1				
Tánc történet											1	1
Kötelezően választható tantárgy			1	1					1	1		
Szabadon választható tantárgy	2	2	1-2	1-2	1-2	1-2	1-2	1-2	1-2	1-2	1-2	1-2
Összesen	2-4	2-4	4-6	4-6	4-6	4-6	4-6	4-6	4-6	4-6	4-6	4-6

A táblázat összes óra rovatában az első számok az ajánlott heti minimális óraszámra, míg a második helyen szereplő számok a szakmai program optimális teljesítéséhez szükséges időre utalnak.

Az adott tanévben tanítandó tantárgyak körét és óraszámát évfolyamonkénti bontásban az éves tantárgyfelosztás tartalmazza.

A választható tantárgyakról beiratkozáskor a szülő (tanuló) írásban nyilatkozik.

A választható tantárgyak közül minden tanévben azokat kínáljuk, melyekre a fenntartó által engedélyezett órátömeg lehetőséget ad és a humán erőforrás rendelkezésre áll.

A képzés évfolyamainak száma: 12 évfolyam (2+6+4 évfolyam). Az első számjegy az előképző, a második számjegy az alapfokú, a harmadik számjegy a továbbképző évfolyamainak számát jelenti.

Intézményünkben a következők szerint osztjuk be az évfolyamokat:

Előképző 1. – óvoda nagycsoport (6 éves kortól)

Előképző 2. – általános iskola 1. osztály

Alapfok 1. – általános iskola 2. osztály

Alapfok 2. – általános iskola 3. osztály

Alapfok 3. – általános iskola 4. osztály

Alapfok 4. – általános iskola 5. osztály

Alapfok 5. – általános iskola 6. osztály

Alapfok 6. – általános iskola 7. osztály
Továbbképző 7. – általános iskola 8. osztály
Továbbképző 8. – középiskola 9. osztály
Továbbképző 9. – középiskola 10. osztály
Továbbképző 10. – középiskola 11. osztály

Az általános iskola első három évfolyamán minden tanuló részt vesz a néptáncoktatásban.

Alacsony létszám esetén kettő, három- esetleg négy egymást követő évfolyam összevonásra kerül. Ebben az esetben az összevont osztály legmagasabb évfolyamának tananyagát tanítjuk mindent tantárgyból. Az összevont osztály alacsonyabb évfolyamra járó tanulói az órai ismétlések során sajátítják el az összevonás miatt kieső ismereteket. Az összevont osztály tanmenetében ez minden évben részletesen megjelenik.

A tanszakok kötelezően előírt tantárgyai és azok óraszámai figyelembevételével mellett a tanuló más tanszak vagy művészeti ág képzésébe is bekapcsolódhat, illetve azok tanítási óráin részt vehet. Beiratkozáskor erről a szülő nyilatkozik.

A tanítási órák időtartama: 45 perc

Összevont csoportok esetén a legfelsőbb évfolyam tananyagát tanítjuk, az alacsonyabb évfolyamról érkezők különbözeti vizsga után kapcsolódhatnak be a munkába.

Az évfolyamok és iskolák közti átjárhatóság biztosítására különbözeti vizsgát szervezünk. Amennyiben a tanuló teljesíti az adott évfolyamra bocsátás követelményeit, úgy abba az évfolyamba átvehető.

A tehetséggondozás keretein belül kérésre *előrehozott vizsgát* szervezünk.

A NÉPTÁNCOKTATÁS ÁLTALÁNOS FEJLESZTÉSI KÖVETELMÉNYEI

A néptánc tanszak célja a magyar néptánc és népi kultúra iránti érdeklődés kialakítása és elmélyítése, hagyományaink, kulturális örökségünk továbbéltetése, a mozgáskultúra

megalapozása és fejlesztése, a tánc, mint a közösségteremtés és közösségformálás lehetséges eszközének értelmezése.

Kiemelt kompetenciák a néptánc területén

Szakmai kompetenciák

- A táncos képességek – készségek – jártasságok kialakítása és fejlesztése
- A hagyományos népi játékmód ismerete
- Korszerű szemléletmód kialakítása a népi kultúra–népélet összefüggő rendszerének értelmezéséhez
- A tánc általánosan jellemző vonásainak ismerete és gyakorlati alkalmazása
- A zenéhez igazodó, alkalmazkodó táncos mozgás kialakítása
- Az improvizáció és a táncszerkesztés törvényszerűségeinek, szabályainak az életkori sajátosságoknak megfelelő ismerete és tudatos alkalmazása
- A térforma, stílusérzék és mozgásmemória fejlesztése, az alakzatok, formák gyakorlati alkalmazása
- A táncokhoz kapcsolódó énekek, zenei kísérek, jellemző viseletek, szokások és a társasági táncélet alkalmainak megismerése
- A színpad általános törvényszerűségeinek megismertetése
- Előadói táncos magatartás kialakítása az életkori sajátosságoknak megfelelően
- A színpadi táncművészet legfontosabb ágazatainak, korszakainak és művészeti alkotásainak megismerése

Személyes kompetenciák

- Az esztétikai érzék fejlesztése
- A rendszeres és következetes kitartó munkára nevelés
- Nyitottságra, valamint a múlt és a jelen értékeinek befogadására nevelés
- Folyamatos ismeretbővítésen keresztül a szintetikus látásmódra való nevelés
- A vizuális memória és a képzelőerő fejlesztése
- A kreativitás és a testi–lelki állóképesség fejlesztése
- A kommunikáció verbális és nonverbális módjainak alkalmazása

Társas kompetenciák

- A közösségi alkotás öröme, a közösségi kultúra értékei iránti fogékonyság kialakítása
- A másság elfogadásának képessége
- Az önálló döntéshozatal képessége
- Kezdeményezőkézség, egyéni feladat– és szerepvállalás
- A kapcsolatteremtő képesség fejlesztése
- A szabálytudat kialakítása
- A csoportnorma kialakítása
- A segítő életmódra nevelés, a szociális érzékenység fejlesztése
- A közösségi szemlélet kialakítása
- A környezet megóvásának fontossága
- Az egészséges életmód igénye

Módszerkompetenciák

- Az ismeretbefogadás képességének fejlesztése
- Az intelligens tudás megszerzésére irányuló igény kialakítása
- Az összefüggések megértésére, a következtetések levonására irányuló fejlesztések
- Az ismeretek alkalmazásának, újrafogalmazásának képessége
- A kreatív alkotói folyamatokban való részvétel igényének kialakítása
- A hatékony önálló tanulásra nevelés
- Az alkalmazott tudás kialakítása, a képzés során elsajátított ismeretek alkalmazása más környezetben is
- A tehetség azonosítása, tehetséggondozás, mentorálás, nyomon követés

A TANULÓ TELJESÍTMÉNYÉNEK ÉS SZORGALMÁNAK ÉRTÉKELÉSE

Az értékelés *szóban és írásban* történik.

Az előképzőben szöveges minősítéssel értékeljük a gyerekeket értékelő lapon:

- ◆ kiválóan teljesített

- ◆ jól teljesített
- ◆ megfelelően teljesített
- ◆ felzárkóztatásra szorul

A szöveges minősítést a térítési díj/tandíj összegének megállapításához az alábbiak szerint érvényesítjük: kiválóan teljesített (5), jól teljesített (4), megfelelően teljesített (3, 2), felzárkóztatásra szorul (1)

Az alapfokon, illetve a továbbképzőben számokkal kifejezett ötfokozatú érdemjeggyel értékelünk.

Az ellenőrzés és értékelés az oktatás minden fokán:

- ◆ folyamatos: egész évben figyelemmel kísérjük a tanulók munkáját, és e folyamatot formatív funkciójú értékeléssel zárjuk.
- ◆ időszakos: előre kijelölt és közölt feladatok alapján, amely kiterjed:
 - a gyakorlati anyagra
 - a tánchoz kapcsolódó néprajzi, népzenei háttérismeretre.

Értékelésünk összegző, lezáró funkciójú, mivel egy-egy nagyobb tanegység végén a tananyag elsajátításának mértékét állapítjuk meg.

A tanulók tanulmányi munkájának, teljesítményének egységes értékelése érdekében a tanulók írásbeli témazáró dolgozatainak, feladatlapjainak, értékelésekor az elért teljesítmény /pontszám / érdemjegyekre történő átváltása a következő arányok alapján történik:

Teljesítmény	Érdemjegy
0-32%	elégtelen /1/
33-52%	elégséges /2/
53-74%	közepes /3/
75-89%	jó /4/

A MŰVÉSZETI ALAPVIZSGA ÉS ZÁRÓVIZSGA ÁLTALÁNOS KÖVETELMÉNYEI

Intézményünk minden évben művészeti alapvizsgát szervez az alapfok 6. évfolyamos, művészeti záróvizsgát a továbbképző 10. évfolyamos tanulók számára.

A záróvizsga választható, ezért abban az esetben kerül megszervezésre, ha jelentkezik rá tanuló.

A művészeti alapvizsgára és záróvizsgára bocsátás feltételei

Művészeti alapvizsgára az a tanuló bocsátható, aki az alapfokú művészetoktatási intézmény utolsó alapfokú évfolyamát sikeresen elvégezte és a vizsgára jelentkezett. Az alapvizsga feltétele a továbbképzőbe való továbbhaladásnak.

Művészeti záróvizsgára az a tanuló bocsátható, aki az alapfokú művészetoktatási intézmény utolsó továbbképző évfolyamát sikeresen elvégezte és a vizsgára jelentkezett.

A művészeti alapvizsga és záróvizsga követelményei, feladatai meghatározásának módja

A művészeti alapvizsga és záróvizsga követelményeit, vizsgafeladatait – valamennyi vizsga tantárgy tekintetében – az alapfokú művészetoktatás követelményei és tantervi programja figyelembevételével kell meghatározni. A művészeti alapvizsga és záróvizsga feladatait a követelmények alapján a vizsgát szervező intézmény állítja össze oly módon, hogy azokból mérhető és elbírálnak legyen a tanuló felkészültsége és tudása.

Vizsga tantárgyak

Művészeti alapvizsga

Néptánc

Folklórismeret

Művészeti záróvizsga

Néptánc

Tánc történet

A művészeti alapvizsga és záróvizsga feladatait a vizsgabizottság elnöke hagyja jóvá.

A művészeti alapvizsga és záróvizsga egyes részei alóli felmentés

Mentesülhet az adott tantárgyból a művészeti alapvizsga, illetve záróvizsga letétele alól az a tanuló, aki az országos művészeti tanulmányi versenyen – egyéni versenyzőként, illetve párban – helyezést ért el.

A művészeti alapvizsga és záróvizsga minősítése

A tanuló teljesítményét a művészeti alapvizsgán és a záróvizsgán vizsga tantárgyanként külön-külön osztályzattal kell minősíteni. A művészeti alapvizsga, illetve záróvizsga eredményét a vizsga tantárgyakból kapott osztályzatok számtani közepe adja (ha az átlagszámítás eredménye öt tizedre végződik, a végső eredmény meghatározásában a gyakorlati tantárgyból kapott osztályzat a döntő).

Amennyiben az intézmény előrehozott művészeti alapvizsgát vagy záróvizsgát szervez, úgy annak eredményét a tanuló kérésére a művészeti alapvizsgán és záróvizsgán figyelembe kell venni.

Eredményes művészeti alapvizsgát, illetve záróvizsgát tett az a tanuló, aki valamennyi előírt vizsga tantárgy vizsgakövetelményeit teljesítette. Sikertelen a művészeti alapvizsga, illetve a záróvizsga, ha a tanuló valamely vizsgarészből, illetve vizsga tantárgyból elégtelen érdemjegyet kapott. Sikertelen vizsga esetén a tanulónak csak abból a vizsgarészből, illetve vizsga tantárgyból kell javítóvizsgát tennie, amelynek vizsgakövetelményét nem teljesítette.

II. FEJEZET

NÉPI JÁTÉK

A játék a gyermek legnagyobb öröme, személyiségének, tehetségének kibontakoztatásának színtere. Célunk, hogy a népi játék oktatása elemi szinten járuljon hozzá tanulóink szocializációs, kommunikációs készségének, kezdeményező készségének, kulturális tudatosságának, általános műveltségének fejlesztéséhez. Elsődleges feladat az önfeledt játék megvalósítása, a játékszabály megismerése, a játékköröm megélése.

Előképző évfolyamok

1. évfolyam

(72 óra)

Fejlesztési feladatok

- Alapvető mozdulattípusok fejlesztése a játéktevékenység során. Szabadgyakorlatok, kötött és utánzó, illetve meghatározott formájú szabadgyakorlatok. Mozdulatok értelmezése gyorsaság, tempó, gesztusok kifejező értéke szerint.
- A ritmus–tér–térforma fogalmainak kialakítása. Fizikai koordináció fejlesztése. A ritmus hangban és mozdulatban kifejezve. A körülöttünk lévő tér kihasználása, különböző térformák segítségével. Úgymint: szórt téralakzat, sor, kígyó, oszlop, kör, félkör, egyik helyről a másikra, sarokból-sarokba.
- Az ugrás és forgás technikai előkészítése. Különböző játékos gyakorlatokkal, úgymint: ugróiskola, fogó játékok ugrás feladatokkal, fogyó-gyarapodó játékok ugrás feladatokkal. A forgás, mint a játék része. Babzsákkal, párnával, adott kör mentén. Mindkét technikai előkészítésnél fontos az eszközök minél szélesebb körű használata: bot, kötél, párna, kréta, keszkenő, babzsák, hangtechnika, hangzóeszközök.

- A tanuló mozgáskészségének, önfegyelmének, kommunikációs képességének, éneklési készségének, játékbátorságának, szabálytudatának fejlesztése. Párcserélő játékok, kiszámolók révén kikerülhetetlenül mindenkit bevonunk a játékba.
- A közösségi érzés, a közösséghez tartozás tudatos kialakítása. Saját szabályrendszer kiépítésével, melynek megalkotásába bevonjuk a gyerekeket is (Gordon-módszer). Heti értékelés tartása, óravégi értékelés, közös programok szervezése.
- A verbális és nonverbális kommunikáció szinkronjának elősegítése. Utánzó, gesztussal kifejező játékok segítségével.
- A szocializációs folyamatok fejlesztése. A kudarctűrő képesség fejlődik a fogó, és verseny-típusú, valamint az erőnléti játékok során. Alkalmazkodás társainkhoz, nevelőinkhez, kapcsolatok kialakítása, barátok, ellenségek szerzése, miértje.

Tananyag

- A játékműveltség felmérése. Rendszeres, visszatérő ellenőrzési rendszer, mely nem minden esetben zárul értékeléssel. Tanév elején szükséges és célszerű, később havonta legalább egyszer. Magába foglalja a játék szabályrendszerének elsajátítását, alkalmazását.
- A népi játékokhoz szükséges mozgások, ritmusok, terek, térformák megismertetése. Eszközös és eszköz nélküli játékok alkalmazásával. Ugróiskola, fogók egy lábon, két lábon szökellve, négykézláb, stb. Tanári bemutatás, utánzásos játékok. Térfoglaló játékok, tapsos játékok, ritmus visszhang alkalmazása az órákon.
- Az alapvető mozdulattípusok. Ösztönös és tanult mozdulataink, gesztusaink tudatosítása. Mozdulatok, amelyek a játék, a tánc berkeiben élnek. Ilyenek a gesztus, testsúly áthelyezés, lépés, ugrás, forgás, keringés, súlyt hordó láb mozgása.
- Játéktípusok (sport–küzdő karakterű népi játékok, énekes–táncos gyermekjátékok, fogyógyarapodó játékok, szerepjátékok, utánzásos játékok, körjátékok, kapuzós játékok).
- Népi mondókák, kiszámolók, szövegek, dallamok. Népi mondókák a hónapokhoz igazodva, ünnepek aktualitásával. Ez vonatkozik a kiszámolók hangulatára, szövegére is. A tanult dalszövegek és dallamok ismerete, önálló elkezdése, felismerése.
- Alapvető zenei ismeretek (egyenletes lüktetés, zenéhez való igazodás, negyedes és nyolcados lüktetés, dallamegységek, a gyermekdalok hangkészlete, ritmusgyakorlatok)
- Irányok, alakzatok (előre–hátra, jobbra–balra, lent–fönt, sor, kör, oszlop, félkör, csigavonal, szórt forma, térkitöltés, térváltás, egyén és csoport viszonya az alakzatokban)

- Játékfűzések (a helyi vagy régió szerinti néphagyományban fellelhető népi gyermekjátékokból: *kunsági v. jászsági v. tápió-menti*)

Minimum követelmények, a magasabb évfolyamba lépés feltételei:

- A tanuló ismerje a népi játékok cselekményét, szövegét és dallamait, játékfűzéseket
- Ismerjen öt kiszámolót, és legalább öt különböző játékot. Tanári vezetéssel tudja azokat eljátszani. Legyen képes a tanult motívumokat tanári vezetéssel összekötni, és azokat folyamatosan táncolni, zenével összekötni.
- A tanuló legyen képes az együttműködésre, alkalmazkodásra, mások elfogadására, a szabályok betartására, a fizikai kontaktus kialakítására, a társas együttlétre, a társak előtti kommunikációra, a párválasztásra, a szerepvállalásra, a játéktevékenységre.

A számonkérés és formái:

- a tanultak bemutatása a tanórán csoportosan
- félévkor nyílt vizsga
- év végén színpadi bemutató

A számonkérés követelményei:

- a tanult játék és táncanyag, mondókák, dalok, ritmusok, mozdulatok visszaadása, önálló és csoportos alkalmazása
- rendszeres, aktív részvétel az órákon
- fegyelmezett magatartás
- toleráns viszony az osztálytársakhoz, a másik nem képviselőihez.

A tanuló szorgalma, teljesítménye értékelésének és minősítésének formái:

Évközben és év végén szöveges értékelés magatartásból és szorgalomból, kötelező tantárgyi anyagból. Hónap végén naplóba, félévkor és év végén értékelő lapon.

2. évfolyam

(72 óra)

Fejlesztési feladatok

- A mozgáskészség, alapvető kombinációs képesség fejlesztése a mozgás- és játéktevékenység során. Kötött és utánzó, illetve meghatározott formájú gyakorlatok. Mozdulatok értelmezése gyorsaság, tempó, gesztusok kifejező értéke szerint.
- A ritmus-tér-térforma fogalmainak alkalmazása a gyakorlatban. Konstans tér és frontirányok elsajátítása. Alakzatok, kör, oszlop, sor, félprofil sor a konstans térben. Hangjegyérték gyakorlatok: nyolcad, negyed, fél. Ritmus, szinkópa variációk. Tempó-gyakorlatok, visszhang, futótűz.
- Az ugrás és forgástechnika fejlesztése. Csoportos, páros és szóló alkalmak variálása. A játék, mint a tanulás és gyakorlás eszköze, megjelenik a bonyolultabb játékfűzés. Gyakorlás váltott társsal, tükör előtt és csoport előtt egyaránt.
- A játékműveltség, játékbátorság, szabálytudat, önfegyelem és kezdeményezőképeség fejlesztése. Párválasztó, párcserélő, fogyó-gyapodó, hidas játékok önálló szervezése, elkezdése. Szabálytudat erősítése, kudarcűrő képesség fejlesztése.
- A kommunikációs és éneklési képesség fejlesztése, a verbális és nonverbális kommunikáció szinkronjának kialakítása. Mimika, gesztus, mozdulat értelmezése az életben és a táncban egyaránt. Érzések, mondanivaló kifejezése, foglalkozások, szerepek eljátszása: verbálisan és nonverbálisan egyaránt.
- A kreatív játékos tevékenység valamint a mozgásos és verbális önkifejezés ösztönzése, a közösségépítés megvalósítása, a szocializációs folyamatok fejlesztése.

Tananyag

- Az alapvető mozdulattípusok variációs lehetőségeinek valamint az ugrás típusainak megismertetése. Ösztönös és tanult mozdulataink, gesztusaink tudatosítása. Mozdulatok, amelyek a játék, a tánc berkeiben élnek. Ilyenek a gesztus, testsúly áthelyezés, lépés,

ugrás, forgás, keringés, súlyt hordó láb mozgása. Az ugrás, mint a test levegőbe lendítésének típusai:

- egyik lábról a másikra
 - egy lábról ugyanarra a lábra ugrás
 - két lábról két lábra ugrás
 - egy lábról két lábra ugrás
 - két lábról egy lábra ugrás
-
- Az improvizációs tevékenység előkészítése, a játékk ismeret bővítése. Tanári segédlettel, tükör előtt a motívumok összekapcsolása. Később, az elsajátítás folyamatában önálló kisebb etűdök alkalmazása. A játékk ismeret kibővül a jeles napok játékaival, népi jeleneteivel.
 - Játéktípusok (sport–küzdő karakterű népi játékok, énekes táncos gyermekjátékok)
 - Népi mondókák, kiszámolók, szövegek, dallamok. Népi mondókák a hónaphoz igazodva, ünnepek aktualitásával. Ez vonatkozik a kiszámolók hangulatára, szövegére is. A tanult dalszövegek és dallamok ismerete, önálló elkezdése, felismerése.
 - Alapvető zenei ismeretek (egyenletes löktetés, zenéhez való igazodás, negyedes és nyolcados löktetés, dallamegységek, a gyermekdalok hangkészlete, ritmusgyakorlatok)
 - Irányok, alakzatok (előre–hátra, jobbra–balra, lent–fönt, sor, kör, oszlop, félkör, csigavonal, szórt forma, térkitöltés, térváltás, egyén és csoport viszonya az alakzatokban)
 - Játékfűzések (a helyi vagy régió szerinti néphagyományban fellelhető népi gyermekjátékokból: *(kunsági v. jászsági v. tápió-menti)*)

Minimum követelmények, a magasabb évfolyamba lépés feltételei:

- A tanuló ismerje a népi játékok cselekményét, szövegét és dallamait, a játékfűzéseket. Ismerjen öt kiszámolót, és legalább öt különböző játékot. Tanári vezetéssel tudja azokat eljátszani. Legyenek képesek a tanult motívumokat tanári vezetéssel összekötni, és azokat folyamatosan táncolni, zenével összekötni.
- A tanuló legyen képes az együttműködésre, alkalmazkodásra, mások elfogadására, a szabályok betartására, a fizikai kontaktus kialakítására, a társas együttlétre, a társak

előtti kommunikációra, a párválasztásra, a szerepvállalásra és a játéktevékenységre a variációk során is.

A számonkérés és formái:

- a tanultak bemutatása a tanórán csoportosan
- félévkor nyílt vizsga
- év végén színpadi bemutató

A számonkérés követelményei:

- a tanult játék és táncanyag, mondókák, dalok, ritmusok, mozdulatok visszaadása, önálló és csoportos alkalmazása
- rendszeres, aktív részvétel az órákon
- fegyelmezett magatartás
- toleráns viszony az osztálytársakhoz, a másik nem képviselőihez.

A tanuló szorgalma, teljesítménye értékelésének és minősítésének formái:

Évközben és év végén szóveges értékelés magatartásból és szorgalomból, kötelező tantárgyi anyagból, választható tananyagból. Hónap végén naplóba, félév és év végén értékelő lapon.

A népi játék tantárgy tananyagának feldolgozásához szükséges eszközök:

- 1 db tábla vagy flipchart
- 1 db történelmi Magyarország térkép vagy néprajzi térkép
- erősítő tartozékokkal
- videó- ill. CD lejátszó, házimozi rendszer
- televízió
- hanganyag
- bot, kötél, párna, kréta, keszkenő, babzsák
- projektor, vetítövászón, állvány
- A tananyaghoz kapcsolódó könyvek, kiadványok
- Néprajzi kézikönyvek, lexikonok, videó és/vagy DVD filmek
- A tanulólétszámnak megfelelő, a tanított anyaghoz való népviseletek, lábbelik

A használandó taneszköz, segédlet kiválasztásának alapelvei:

- tantervi célok, követelmények

- a tananyag tartalma, szerkezete
- a tanulók életkori sajátosságai
- az adott tantárgy tanításában a tanulási információk átadásának legjellemzőbb módszerei, munkaformái

III. FEJEZET

NÉPTÁNC

A néptáncoktatás lehetővé teszi a tanulók kompetenciaalapú fejlesztését. Hozzájárul, hogy tanulóink személyisége nyitottá váljon a közösségi alkotó tevékenységek és művészetek iránt, fejleszti a kapcsolatépítést az emberekkel, az idővel való gazdálkodást, fejleszti megérző képességüket, intuíciójukat, kreativitásukat, improvizációs képességüket, készségüket. Fejleszti a szocializációs, kommunikációs készséget, kezdeményező készséget, kulturális tudatosságot, általános műveltséget. Lehetőséget nyújt tanulóink mozgásműveltségének, mozgáskultúrájának sokoldalú fejlesztésére, fizikai állóképességük, ügyességük, cselekvő biztonságuk, ritmusérzékük, hallásuk, tér- és formaérzékenységük fejlesztésére, gazdagítására. Figyelembe veszi egyéni adottságaikat, az életkorra jellemző fizikai és szellemi sajátosságokat.

Néptáncoktatásunk alkalmazkodik a helyi igényekhez és hagyományokhoz. Rugalmassága révén hozzájárul a speciális képzési rendszerekben, összevont osztályokban történő oktatás megvalósításához, lehetőséget teremt a különböző életkorban a képzésbe bekapcsolódó tanulók számára az életkornak megfelelő szintű képzés megvalósítására. Célja, hogy felkészítse és irányítsa tehetséges tanulóinkat a táncművészeti pályára illetve az amatőr táncéletbe való bekapcsolódásra. A múlt és a jelen hagyományainak és táncművészeti értékeinek megismertetésével, megszerettetésével lehetőséget teremt a tanulók számára az életkoruknak megfelelő táncművészeti kultúra, műveltség megszerzésére.

Alapfokú évfolyamok

1. évfolyam

(144 óra)

Fejlesztési feladatok

- A test alkalmassá tétele a tananyag szerinti táncos mozgásra. Általános és sokoldalúan fejlesztő játékos gimnasztikai gyakorlatok.
- Az ugrástechnikák fejlesztése, a népi játék ismeret bővítése, az alapvető táncos alakzatok fogalmi rendszerének kialakítása és alkalmazása. Koordinációs képességeket fejlesztő gyakorlatok. Ugrások, két lábon paralel ugrások, $\frac{1}{4}$, $\frac{1}{2}$ fordulat jobbra, balra.
- A ritmus–tér–térforma fogalmainak alkalmazása a gyakorlatban. Kétszólam felismerése. Ütemgyakorlatok, tempógyakorlatok. 2/4, 4/4 bi-, tri-, tetrapódia.
- A játék központi szerepének megtartása. Párválasztó, szerepjátszó és sportjátékok a Dunántúlról, Alföldről.
- Az önálló tanulói tevékenység és egyéni szerepvállalás ösztönzése. Csoportos, páros és szóló alkalmak variálása. Megjelenik a bonyolultabb játékfűzés. Táncfűzés tanulása, önálló összeállítása a tanult anyagból. Gyakorlás váltott társsal, tükör előtt és csoport előtt egyaránt.
- A játékbátorság, a kezdeményezőkészség, az improvizációs készség, a ritmuskészség és a mozgáskoordináció fejlesztése.
- Az éneklési kedv, a társak előtti kommunikáció ösztönzése, közösségfejlesztés, a helyi szokások és normák kialakítása.

Tananyag

- 1. Táncelőkészítő gimnasztika.** Célja és feladata: A szervezet általános és sokoldalú előkészítése, megalapozása. A motoros képességek fejlesztése, fenntartása. Izmok, ízületek nyújtása, mozgékonyságának növelése. Bemelegítés, tánc tanulási folyamat segítése.
- 2. Tánctechnika:** alapvető mozdulattípusok, támasztékszerkezet, súlyváltások, ugrástípusok, térdhasználat, térben való eligazodás, térkitöltő játékok.
- 3. Énekes–táncos népi gyermekjátékok:** szerepjátékok, párválasztó és sportjátékok a Dunántúlról, Alföldről. A páros tánc előkészítése páros játékokkal, illetve párcserélő játékokkal.

4. Táncgyakorlat:

- Az ugrós és a csárdás tanítását előkészítő táncos mozdulatok megismertetése
- Ugrós táncok előkészítése csoportos formában
- Csárdás motívumok (egylépéses, kétlépéses, tovahaladó) csoportos formában
- Eszközhasználat előkészítése (babzsák, karika, ugrálókötél, bot, üveg)
- Az évfolyam célkitűzéseinek, feladatainak, az életkori sajátosságoknak, jellemzőknek megfelelő tánc típus anyaga

Koreográfia: népi gyermekjáték vagy népi gyermekjáték és tánc a dunai táncdialektusból

5. Zenei ismeretek: dudaritmus, kanásztánc ritmus, ritmusgyakorlatok, strófa, 2/4-es lüktetés

6. Népi ének: a választott táncanyaghoz kapcsolódó népdalok, gyermekjáték dallamok

7. Viseletek: jellemző viseletdarabok, azok elnevezései

8. Hagyományőrzés: saját táncrégió gyermekjátékai és táncai (*kunsági v. jászsági v. tápió-menti*)

Minimum követelmények, a magasabb évfolyamba lépés feltételei:

- A tanuló ismerje a tanult népi játékok cselekményét, szövegét és dallamait, a játékfűzéseket és játékszabályokat, az ugrós és a csárdás technikai elemeit, a tánc közbeni eszközhasználatot.
- A tanuló legyen képes a játéktevékenységre, együttműködésre, feladatvállalásra, a tánctechnikai elemek alkalmazására, improvizációra, a rövid táncetűd folyamatainak felidézésére, koreográfia bemutatására, a ritmikai gyakorlatok megvalósítására.
- A tanulók közösen legyenek képesek a kísérődallamok szövegét elénekelni, önmaguk táncát és játékát énekkel kísérni.

A számonkérés formái:

- a tanultak bemutatása a tanórán csoportosan, párban

- félévkor nyílt vizsga
- év végén színpadi bemutató

A számonkérés követelményei:

- rendszeres, aktív részvétel az órákon
- fegyelmezett magatartás
- toleráns viszony az osztálytársakhoz, a másik nem képviselőihez.
- a tananyag elsajátításának mértéke.

A tanuló szorgalma, teljesítménye értékelésének és minősítésének formái:

Évközben és év végén érdemjegy értékelés magatartásból és szorgalomból, kötelező tantárgyi anyagból, választható tananyagból. Hónap végén naplóba és ellenőrző könyvbe, félévkor naplóba és ellenőrző könyvbe, év végén naplóba és bizonyítványba.

2. évfolyam

(144 óra)

Fejlesztési feladatok

- A test alkalmassá tétele a tananyag szerinti táncos mozgásra. Általános és sokoldalúan fejlesztő játékos gimnasztikai gyakorlatok.
- Az ugrások különbözőségeinek, hasonlóságainak összevetése. Az eddig tanultak összevetése.
- A fizikai kontaktus megteremtésének elősegítése. Párválasztó játékok, párcserélők. Páros fogók bemelegítésre, korosztálynak megfelelően.
- A csárdás mozgáselemeinek előkészítése. Az adott elemeket tartalmazó játékos feladatok, csapatversenyek.
- A zenei lüktetésrendhez történő igazodás hangsúlyainak felfedezése, alkalmazása.
- Ritmus–tér–térforma fogalmainak alkalmazása a gyakorlatban. Kontra gyakorlása (taps, járás, kontrás csapások terheletlen helyzetben). Belépés, ütemfajták táncos érzékeltetése. Feladatok végrehajtása a tér, térforma bemondásával.

- A játékbátorság, a kezdeményezőkészség, az improvizációs készség, a ritmusérzék, a hallás, a ruganyosság, a térdhasználat, a kapcsolatteremtő képesség és az eszközhasználat fejlesztése játékos formában. Alapul használandó az eddig tanult tánc – és játékanyag.
- Az önálló tanulói tevékenység és egyéni szerepvállalás ösztönzése vetélkedőkkel, iskolai ki mit tuddal, iskolai, lakóhelyi fellépési lehetőségekkel.
- Az éneklési kedv, a társak előtti kommunikáció ösztönzése, közösségfejlesztés, a helyi szokások és normák kialakítása az egész csoport közreműködésével.

Tananyag

1. Táncelőkészítő gimnasztika. Célja és feladata: A szervezet általános és sokoldalú előkészítése, megalapozása. A motoros képességek fejlesztése, fenntartása. Izmok, ízületek nyújtása, mozgékonyságának növelése. Bemelegítés, tánc tanulási folyamat segítése.

1. Tánctechnika: alapvető mozdulattípusok, támasztékszerkezet, súlyváltások, ugrástípusok, térdhasználat, térben való eligazodás, dinamikai gyakorlatok, pozíciók, körtartás, körív mentén haladás (séta, járás, futás, ridázás) lenthangsúly– fenthangsúly gyakorlatok, összekapaszkodási módok, eszközhasználat, csapások, gesztusok

2. Énekes–táncos népi gyermekjátékok: a játékk ismeret bővítése, a játék központi szerepének megtartása, (szerepjátékok, párválasztó játékok) kör és páros tánc előkészítése

3. Táncgyakorlat:

- Az ugrástechnikáknak, a súlyvétel lehetőségeinek, az ugrós táncelemeknek és az összekapaszkodási módoknak a megismertetése
- A dunai táncdialektus ugrós táncai közül választott táncanyag (csoportos, páros):
somogyi v. sárközi v. mezőföldi v. rábaközi v. kalocsai
- A dunai táncdialektus eszközös táncai közül egy táncanyag bevezetése (szóló):
somogyi v. sárközi v. mezőföldi
- Csárdás motívumok (egylépéses, kétlépéses) páros formában

– Az évfolyam célkitűzéseinek, feladatainak, az életkori sajátosságoknak, jellemzőknek megfelelő tánc típus anyaga

Koreográfia: népi gyermekjáték és tánc és/vagy ugrós–eszközös táncok

4. **Zenei ismeretek:** dudaritmus, kanásztánc ritmus, ritmusgyakorlatok, strófa, a duda, a hosszúfurulya
5. **Népi ének:** a dunai táncdialektusból választott tánchoz kapcsolódó népdalok, gyermekjáték dallamok
6. **Táncfolklorisztika:** az ugrós tánc típus fogalma, formai lehetőségei, összekapaszkodási módok, a tánc típus főbb jellemzői. A tánc típusok megkülönböztetése: ugrós, kanásztánc, karikázó.
7. **Viseletek:** a tanított tájegységekre jellemző viseletdarabok, azok elnevezései, öltözködési szabályok.
8. **Hagyományőrzés:** a saját tánc régió gyermekjátékai és táncai (*kunsági v. jászsági v. tápió-menti*)

Minimum követelmények, a magasabb évfolyamba lépés feltételei:

- A tanuló ismerje a tanult tánc anyagot, az énekes táncos gyermekjátékok cselekményét, szövegét és dallamát, a tánc közbeni eszközhasználatot.
- A tanuló legyen képes a közösségen belüli aktív tevékenységre, a tanult tánc anyag újraalkotására, improvizációra, a tanult koreográfia bemutatására, a ritmikai gyakorlatok megvalósítására, a tanórákon megfelelő fizikai és szellemi erőnléttel való részvételre.
- Legyen képes az elsajátított típus és motívum anyagot megnevezni.

A számonkérés formái:

- a tanultak bemutatása a tanórán csoportosan, párban

- félévkor nyílt vizsga
- év végén színpadi bemutató

A számonkérés követelményei:

- rendszeres, aktív részvétel az órákon
- fegyelmezett magatartás
- toleráns viszony az osztálytársakhoz, a másik nem képviselőihez.
- a tananyag elsajátításának mértéke.

A tanuló szorgalma, teljesítménye értékelésének és minősítésének formái:

Évközben és év végén érdemjegy értékelés magatartásból és szorgalomból, kötelező tantárgyi anyagból, választható tananyagból. Hónap végén naplóba és ellenőrző könyvbe, félévkor naplóba és ellenőrző könyvbe, év végén naplóba és bizonyítványba.

3. évfolyam

(144 óra)

Fejlesztési feladatok

- A test alkalmassá tétele a tananyag szerinti táncos mozgásra
- A ritmus–tér–térforma foglmainak alkalmazása a gyakorlatban
- A ritmikai, plasztikai, dinamikai fogalmak kialakítása az életkori sajátosságoknak megfelelően
- Az ugrós tánc ritmikai, plasztikai, dinamikai lehetőségeinek, a táncszerkesztés elveinek és a táncok elnevezésének megismertetése az adott tájegység illetve funkció szerint
- A gesztusmozdulat fogalmának kialakítása
- Az eszközhasználat lehetőségeinek bővítése
- A táncalkalmak megismerése, a viselkedésmódok, illemszabályok, a megfelelő táncos magatartás elsajátítása
- A zenei löktetésrendhez történő igazodás hangsúlyainak tudatosítása
- Az improvizációs készség, az előadói készség, a ritmusérzék, a mozgáskoordináció, a mozgásemlékezet, a fizikai állóképesség fejlesztése

- A közösséghez tartozás, kötődés erősítése, a másságot elfogadó attitűd valamint a nemi identitás erősítése
- Az önálló tanulói tevékenység és egyéni szerepvállalás ösztönzése

Tananyag

1. Táncelőkészítő gimnasztika

2. Tánctechnika: alapvető mozdulattípusok, támasztékszerkezet, súlyváltások, ugrástípusok, térdhasználat, térben való eligazodás, dinamikai gyakorlatok, pozíciók, körtartás, körív mentén haladás (séta, járás, futás, ridázás) lenthangsúly– fenthangsúly gyakorlatok, összekapaszkodási módok, tartás–ellentartás gyakorlatai, tempóváltások, páros fogás, kargesztusok, térirányok gyakorlatai, csapások, gesztusok

3. Énekes–táncos népi gyermekjátékok: a játékismeret bővítése, a játék központi szerepének megtartása (szerepjátékok, párválasztó játékok) a kör– és páros táncok előkészítése

4. Táncgyakorlat:

- A dunai táncdialektus ugrós–eszközös táncai közül választott tánc elmélyítése, a tananyag bővítése: *somogyi v. sárközi v. mezőföldi v. rábaközi v. kalocsai*
- A tiszai táncdialektus csárdásai közül választott tánc bevezetése: *kunsági v. jászsági v. tápió-menti v. szatmári v. szilágysági v. hajdúsági v. dél-alföldi*
- A verbunk előkészítése, a választott verbunk és csárdás elemeinek, a jellegzetes összekapaszkodási módoknak a megismerése
- Az évfolyam célkitűzéseinek, feladatainak, az életkori sajátosságoknak, jellemzőknek megfelelő tánc típus anyaga

Koreográfia: az ugrós–eszközös vagy a csárdás táncanyagából

5. Zenei ismeretek: dudaritmus, kanásztánc ritmus, ritmusgyakorlatok, strófa, a hangszerek funkciója, játékmódja, jellegzetes hangszer együttesek

- 6. Népi ének:** a választott tánchoz kapcsolódó népdalok, gyermekjáték dallamok
- 7. Táncfolklorisztika:** az ugrós tánc fejlődése, formái, a csárdás jellemző vonásai, a tánc típus meghatározása, táncalkalmak, a táncos magatartás jellemzői, tánckezdő szokások, a táncok földrajzi, történelmi háttere
- 8. Viseletek:** jellemző viseletdarabok, azok elnevezései, öltözködési szabályok, a táncos mozgás és a viselet összefüggései
- 9. Hagyományőrzés:** a saját táncrégió gyermekjátékai és táncai (*kunsági v. jászsági v. tápió-menti*)

Minimum követelmények, a magasabb évfolyamba lépés feltételei:

- A tanuló ismerje a választott ugrós, verbunk és csárdás elemeit, a tanult népdalok szövegét, dallamát, a tanult hangszereket, a tanult táncok földrajzi elhelyezkedését
- A tanuló legyen képes az ugrós és eszközös ugrós valamint csárdás elemekből csoportosan és párban történő improvizációra, a tánc típus fogalmának meghatározására, a tájegységek, falvak földrajzi meghatározására

A számonkérés formái:

- a tanultak bemutatása a tanórán csoportosan, párban
- félévkor nyílt vizsga
- év végén színpadi bemutató

A számonkérés követelményei:

- rendszeres, aktív részvétel az órákon
- fegyelmezett magatartás
- toleráns viszony az osztálytársakhoz, a másik nem képviselőihez.
- a tananyag elsajátításának mértéke.

A tanuló szorgalma, teljesítménye értékelésének és minősítésének formái:

Évközben és év végén érdemjegy értékelés magatartásból és szorgalomból, kötelező tantárgyi anyagból, választható tananyagból. Hónap végén naplóba és ellenőrző könyvbe, félévkor naplóba és ellenőrző könyvbe, év végén naplóba és bizonyítványba.

4. évfolyam

(144 óra)

Fejlesztési feladatok

- A test alkalmassá tétele a tananyag szerinti táncos mozgásra
- A körtáncok technikai előkészítése
- A táncszerkesztés elveinek, az összekapaszkodási módok variációs lehetőségeinek megismertetése, a táncos partnerkapcsolat kialakítása
- A táncalkalmak megismerése, a viselkedésmódok, illemszabályok, a megfelelő táncos magatartás elsajátítása
- A zenei lökületrendhez történő igazodás hangsúlyainak tudatosítása
- Az improvizációs készség, az előadói készség, a ritmusérzék, a mozgáskoordináció, a mozgásemlékezet, a fizikai állóképesség fejlesztése
- A közösséghez tartozás, kötődés erősítése, a másságot elfogadó attitűd valamint a férfi és női szerepből adódó viselkedésmódok szerint a nemi identitás erősítése
- Az önálló tanulói tevékenység és egyéni szerepvállalás ösztönzése

Tananyag

1. Táncelőkészítő gimnasztika

2. Tánctechnika: alapvető mozdulattípusok, támasztékszerkezet, súlyváltások, ugrástípusok, forgások, térdhasználat, térben való eligazodás, térkitöltő játékok, dinamikai gyakorlatok, pozíciók, körtartás, körív mentén haladás, lenghangsúly–fenthangsúly gyakorlatok, összekapaszkodási módok, tartás–ellentartás gyakorlatai, tempóváltások, páros forgás, térirányok, forgások, csapások, gesztusok (kar, láb)

3. Táncgyakorlat:

- A dunai táncdialektus ugrós–eszközös táncai közül választott tánc elmélyítése
- A tiszai táncdialektus csárdásai közül választott tánc ismeretének bővítése, ritmikai, plasztikai, dinamikai lehetőségeinek megismertetése: *kunsági v. jászsági v. tápió-menti v. szatmári v. szilágysági v. hajdúsági v. dél-alföldi*
- A tiszai táncdialektus verbunkjai közül választott tánc bevezetése: *kunsági v. jászsági v. tápió-menti v. szatmári v. szilágysági v. hajdúsági*
- Ismerkedés a déli körtánc dialektussal: *somogyi v. sárközi v. kalocsai v. szlavóniai karikázó*
- Az évfolyam célkitűzéseinek, feladatainak, az életkori sajátosságoknak, jellemzőknek megfelelő tánc típus anyaga

Koreográfia: az ugrós–eszközös vagy a csárdás táncanyagából

- 4. Zenei ismeretek:** a tiszai dialektus jellegzetes hangszerei (cimbalom, klarinét, tekerő) parasztdanda, cigánybanda, a hangszerek funkciói, játékmódja, 4/4-es lüktetés, nyújtott ritmus, éles ritmus
- 5. Népi ének:** a választott csárdásokhoz és karikázókhoz kapcsolódó népdalok, gyermekjáték dallamok
- 6. Táncfolklorisztika:** a csárdás fejlődése, formái, jellemző vonásai, a tánc típus meghatározása, táncalkalmak, a táncos magatartás jellemzői, tánckezdesi szokások, a táncok földrajzi, történelmi háttere
- 7. Viseletek:** jellemző viseletdarabok, azok elnevezései, öltözködési szabályok, a táncos mozgás és a viselet összefüggései
- 8. Hagyományőrzés:** a saját tánc régió táncai, beleértve az ott élő nemzetiségek tánc hagyományát is (*kunsági v. jászsági v. tápió-menti*)

Minimum követelmények, a magasabb évfolyamba lépés feltételei:

- A tanuló ismerje a választott ugróst, verbunkot és csárdást, a tanult népdalok szövegét, dallamát, a tanult hangszerek jellemzőit, a tanult táncok földrajzi elhelyezkedését

- A tanuló legyen képes a tánc típus fogalmának meghatározására, a tanult táncok földrajzi elhelyezésére, az elsajátított táncokból történő improvizálásra

A számonkérés formái:

- a tanultak bemutatása a tanórán csoportosan, párban és egyénileg
- félévkor nyílt vizsga
- év végén színpadi bemutató

A számonkérés követelményei:

- rendszeres, aktív részvétel az órákon
- fegyelmezett magatartás
- toleráns viszony az osztálytársakhoz, a másik nem képviselőihez.
- a tananyag elsajátításának mértéke.

A tanuló szorgalma, teljesítménye értékelésének és minősítésének formái:

Évközben és év végén érdemjegy értékelés magatartásból és szorgalomból, kötelező tantárgyi anyagból, választható tananyagból. Hónap végén naplóba és ellenőrző könyvbe, félévkor naplóba és ellenőrző könyvbe, év végén naplóba és bizonyítványba.

5. évfolyam

(144 óra)

Fejlesztési feladatok

- A test alkalmassá tétele a tananyag szerinti táncos mozgásra
- Összefoglaló és rendszerező gondolkodás ösztönzése, összefüggések feltárása a tanult táncdialektus ismeretanyagán keresztül
- A mozgás közbeni éneklési készség fejlesztése
- A legényes és a forgós–forgatós táncok előkészítése
- A táncrend fogalmának kialakítása
- A táncszerkesztés elveinek, az összekapaszkodási módok variációs lehetőségeinek megismertetése, a táncos partnerkapcsolat kialakítása

- A táncalkalmak megismerése, a viselkedésmódok, illemszabályok, a megfelelő táncos magatartás elsajátítása
- A zenei löktetésrendhez történő igazodás hangsúlyainak tudatosítása
- A zenei kíséretmódok és a tánc összefüggéseinek feltárása
- Az improvizációs készség, az előadói készség, a ritmusérzék, a mozgáskoordináció, a mozgásemlékezet, a fizikai állóképesség, a dinamikai és stílusérzék fejlesztése
- A közösséghez tartozás, kötődés erősítése, a másságot elfogadó attitűd valamint a férfi és női szerepből adódó viselkedésmódok szerinti táncformálás, a nemi identitás erősítése
- Az önálló tanulói tevékenység és egyéni szerepvállalás ösztönzése

Tananyag

1. Táncelőkészítő gimnasztika

2. Tánctechnika: alapvető mozdulattípusok, támasztékszerkezet, súlyváltások, ugrástípusok, forgások, térdhasználat, térben való eligazodás, térkitöltő játékok, dinamikai gyakorlatok, pozíciók, körtartás, körív mentén haladás, lenghangsúly–fenthangsúly gyakorlatok, összekapaszkodási módok, tartás–ellentartás gyakorlatai, tempóváltások, páros forgás, térirányok, csapások gesztusok (kar, láb)

3. Táncgyakorlat:

- A legényes és a forgós–forgatós táncok előkészítése
- A dunai–dialektus csárdásai közül választott tánc bevezetése: *somogyi v. sárközi v. rábaközi v. mezőföldi v. kalocsai*
- A tiszai dialektus verbunkjai közül választott tánc ismeretének bővítése
- A dunai dialektus verbunkjai közül választott tánc bevezetése: *sárközi v. rábaközi*
- A déli körtánc dialektus ismereteinek bővítése és az északi körtánc dialektus bevezetése: *galga-menti v. ipoly-menti v. mátyusföldi v. kelet-felvidéki karikázó*
- Az évfolyam célkitűzéseinek, feladatainak, az életkori sajátosságoknak, jellemzőknek megfelelő tánc típus anyaga

Koreográfia: az ismert táncanyagból

4. **Zenei ismeretek:** a választott karikázó énekes dallamai és azok jellemzői, sajátosságai, a periódus fogalma, a szinkópa ritmus
5. **Népi ének:** a tanult csárdásokhoz és körtáncokhoz kötődő dalok
6. **Táncfolklorisztika:** a verbunk fejlődése, formái, jellemző vonásai, a tánc típus meghatározása, táncalkalmak, táncos magatartás
7. **Viseletek:** jellemző viseletdarabok, azok elnevezései, öltözködési szabályok, a táncos mozgás és a viselet összefüggései
8. **Hagyományőrzés:** a saját tánc régió táncai, beleértve az ott élő nemzetiségek tánc hagyományát is (kunsági, jászági, tápió-menti)

Minimum követelmények, a magasabb évfolyamba lépés feltételei:

- A tanuló ismerje a tánc típus, tánc rend fogalmát, a dunai tánc dialektus választott táncait, a tanult koreográfiákat, a népdalok szövegét, dallamát, a hangszereket, a tanult táncok földrajzi elhelyezkedését, a jellegzetes falvakat
- A tanuló legyen képes a tánc típus fogalmának meghatározására, a tanult táncok földrajzi elhelyezésére, az elsajátított táncokból történő improvizálásra

A számonkérés formái:

- a tanultak bemutatása a tanórán csoportosan, párban
- félévkor nyílt vizsga
- év végén színpadi bemutató

A számonkérés követelményei:

- rendszeres, aktív részvétel az órákon
- fegyelmezett magatartás
- toleráns viszony az osztálytársakhoz, a másik nem képviselőihez
- a tananyag elsajátításának mértéke

A tanuló szorgalma, teljesítménye értékelésének és minősítésének formái:

Évközben és év végén érdemjegy értékelés magatartásból és szorgalomból, kötelező tantárgyi anyagból, választható tananyagból. Hónap végén naplóba és ellenőrző könyvbe, félévkor naplóba és ellenőrző könyvbe, év végén naplóba és bizonyítványba.

6. évfolyam

(144 óra)

Fejlesztési feladatok

- A test alkalmassá tétele a tananyag szerinti táncos mozgásra
- Az összefoglaló és rendszerező gondolkodás valamint a fogalmi gondolkodás ösztönzése és fejlesztése, az összefüggések feltárása az alapfokú évfolyamok ismeretanyagán keresztül
- Az improvizációs készség, az előadói készség, a ritmusérzék, a mozgáskoordináció, a mozgásemlékezet, a fizikai állóképesség, a stílusérzék, a dinamikai készség, a partnerkapcsolat fejlesztése
- A vizsgahelyzetre való felkészítés

Tananyag

1. Táncelőkészítő gimnasztika

2. Tánctechnika: alapvető mozdulattípusok, támasztékszerkezet, súlyváltások, ugrás típusok, forgások, térdhasználat, térben való eligazodás, térkitöltő játékok, dinamikai gyakorlatok, pozíciók, körtartás, körív mentén haladás, lenthangsúly–fenthangsúly gyakorlatok, összekapaszkodási módok, tartás–ellentartás gyakorlatai, tempóváltások, páros forgás, térirányok, forgások, csapások gesztusok (kar, láb)

3. Táncgyakorlat:

- A legényes és a forgós–forgatós táncok előkészítése
- Az ugrós és eszközös ugrós táncok ismételése, táncismeret bővítése
- A csárdások ismételése, táncismeret bővítése
- A verbunkok ismételése, táncismeret bővítése
- A körtáncok ismételése, táncismeret bővítése

– Az évfolyam célkitűzéseinek, feladatainak, az életkori sajátosságoknak, jellemzőknek megfelelő tánc típus anyaga

Koreográfia: az ismert táncanyagból

4. **Zenei ismeretek:** a tanult tájegységek jellegzetes népi hangszerei és zenei együttesei, a dúvó és az esztam kíséret jellemzői, tánc típusok és kíséret módok
5. **Népi ének:** a tanult táncokhoz kötődő dalok ismételése, bővítése
6. **Táncfolklorisztika:** az ismert táncok jellemző vonásai, a tánc típusok, táncalkalmak, táncos magatartás
7. **Viseletek:** jellemző viseletdarabok, azok elnevezései, öltözködési szabályok, a táncos mozgás és a viselet összefüggései
8. **Hagyományőrzés:** a saját tánc régió táncai, beleértve az ott élő nemzetiségek tánc hagyományát is (*kunsági, jársági, tápió-menti*)

Minimum követelmények, a magasabb évfolyamba lépés feltételei:

- A tanuló ismerje az alapfokú évfolyamokon elsajátított táncokat, a tanult koreográfiákat, a tanult zenei, folklorisztikai, földrajzi jellemzőket
- A tanuló legyen képes a tanult ismeretek megfogalmazására, az önálló táncos megjelenítésre, improvizációra, a megfelelő táncos magatartás színpadi megjelenítésére, az alapfokú művészeti vizsga követelményeinek teljesítésére

A számonkérés formái:

- a tanultak bemutatása a tanórán csoportosan, párban és egyénileg
- félévkor nyílt vizsga
- év végén színpadi bemutató

A számonkérés követelményei:

- rendszeres, aktív részvétel az órákon
- fegyelmezett magatartás
- toleráns viszony az osztálytársakhoz, a másik nem képviselőihez.
- a tananyag elsajátításának mértéke.

A tanuló szorgalma, teljesítménye értékelésének és minősítésének formái:

Évközben és év végén érdemjegy értékelés magatartásból és szorgalomból, kötelező tantárgyi anyagból, választható tananyagból. Hónap végén naplóba és ellenőrző könyvbe, félévkor naplóba és ellenőrző könyvbe, év végén naplóba és bizonyítványba.

Követelmények az alapfokú évfolyamok elvégzése után

A tanuló ismerje

- Az ugrósok, ügyességi táncok, körtáncok, csárdások és a verbunkok táncanyagát a helyi tantervben meghatározott tájegységek szerint
- A tájegységek táncaihoz kötődő alapvető földrajzi, történelmi, zenei, táncfolklorisztikai ismeretek összefüggéseit
- A táncszerkesztés elveit, a jellemző összekapaszkodási módokat
- A tájegységre jellemző öltözködési, viselethordási szabályokat
- A ritmikai, plasztikai, dinamikai törvényszerűségeket és azok alkalmazását a gyakorlat során
- A színpadi törvényszerűségeket.
- A koreográfiák folyamatait, az alakzatok, térformák gyakorlati alkalmazását
- A táncalkalmaknak megfelelő magatartás- és viselkedésmódokat

A tanuló legyen képes

- Az egyéni és csoportos improvizációra, a testtudat fenntartására, az eszközhasználatra, a tudatos színpadi megjelenésre, a táncfolyamatok mozgásemlékeztére, a viseletek tánc közbeni használatára, viselésére, a táncos magatartás és partnerkapcsolat kialakítására
- A megszerzett ismeretekről beszélni
- A térben történő eligazodásra, a zenei lüktetésrendhez, zenei egységekhez való igazodásra, ismerje és a gyakorlatban is tudja alkalmazni az alakzatokat, térformákat

- A képzés során elsajátított ismeretek alkalmazására más környezetben is
- A környezet értékeinek megőrzésére, gyarapítására, a környezettudatos magatartásra
- A közösségi szerepvállalásra, önálló feladatvállalásra
- A másság elfogadására, a csoport hagyományok kialakításában való aktivitásra
- Olyan szokások, tevékenységek kialakítására, amelyek az egészséges életvitelt segítik elő

A művészeti alapvizsga követelményei

(Alapfok 6. évfolyam után)

A vizsga részei

A vizsga gyakorlati vizsgából áll.

A vizsga tantárgya és időtartama

Néptánc

Csoportban 5–10 perc

Egyénenként illetve párban: 2–3 perc

A vizsga tartalma

- Koreográfia: a szaktanár által meghatározott egy vagy két tanult koreográfia (koreográfia részlet, folyamat) csoportos bemutatása
- Improvizáció: A három táncdialektusból választott, a helyi tantervben szereplő tájegységek tanult táncaiból a nemének megfelelő szerepben kettő előadása kis csoportban (maximum 3 pár) illetve egyénenként vagy párban. Az egyiket a vizsgázók, a másikat a vizsgáztatók választják – a két tánc ne legyen ugyanabból a dialektusból

A vizsga értékelése

- Csoportban: a koreográfia ismerete, együttműködés a partnerekkel, színpadi jelenlét
- Egyénileg: a tanult táncanyag tudatos alkalmazása az improvizáció során, a táncos mozgás és a zene illeszkedése, a partneri kapcsolat, páros viszony kialakítása

Továbbképző évfolyamok

7. évfolyam

(144 óra)

Fejlesztési feladatok

- A test alkalmassá tétele a tananyag szerinti táncos mozgásra
- Az egyensúlyviszonyok szerepének felismertetése, a tartás–ellentartás jelentőségének tudatosítása
- A forgás technikai megvalósítása a különböző lábfőrészeken
- Az erdélyi táncokra jellemző partnerkapcsolat kialakítása tánc típusonként
- A tánc tételek funkciójának megismertetése, a megfelelő táncos magatartás kialakítása
- A tánc stílusok jellemző vonásainak megismertetése, a táncszók tánc közbeni alkalmazása, a táncok stílusos megjelenítésének elősegítése
- Az önálló tánc szerkesztési gyakorlat, az improvizációs készség, az előadói készség, a ritmusérzék, a fizikai erőnlét fejlesztése
- A sajátos egyéni karakter kialakításának ösztönzése, a táncos elemek ritmikai, plasztikai, dinamikai különbségeinek megvalósítása
- A táncok újraalkotási igényének kialakítása a tanuló személyisége, habitusa, tánchoz való viszonyulása szerint
- A zene és tánc összefüggéseinek megfigyeltetése, az összefüggések megfogalmazása, rendszerezése
- Az önálló tanulói tevékenység és egyéni szerepvállalás ösztönzése
- A táncos életmód igényének kialakítása, az életminőség javítása

Tananyag

1. Táncelőkészítő gimnasztika

- 2. Tánctechnika:** magasabb nehézségi fokú, összetett mozdulattípusok kialakítása és fejlesztése, térben való használata
- 3. Táncgyakorlat:**
- Az alapfokon tanult táncok ismétlése, a táncismeret bővítése
 - Az erdélyi dialektus területéről kiválasztott táncrend, az alapfokon előkészített legényesre és forgós–forgatós párosra építve: *kalotaszegi v. széki v. belső-mezőségi v. székelyföldi v. maros-küküllő-vidéki v. gyimesi v. moldvai v. bukovinai*
 - A pontszerkezet, a táncot kísérő kargesztusok és azok funkcióinak megismertetése
 - A forgás és forgatás módozatainak megismertetése
 - Az évfolyam célkitűzéseinek, feladatainak, az életkori sajátosságoknak, jellemzőknek megfelelő tánc típus anyaga
- Koreográfia: az ismert táncanyagból
- 4. Zenei ismeretek:** ardeleana–kolomejka típusú dallamok, a periódus szerkezete, zárlatok, félzárlatok, a zene és tánc kapcsolata, a „jajnóták” szerkezete és jellemzői, aszimmetrikus lüktetés
- 5. Népi ének:** a tanult táncokhoz kötődő dalok ismétlése, bővítése, táncbéli kiáltások, táncszók
- 6. Táncfolklorisztika:** az erdélyi dialektus táncai, tánc kultúrája, táncalkalmak, a táncrend, a tánc ház szerepe, az adatközlők megismerése
- 7. Viseletek:** jellemző viseletdarabok, azok elnevezései, öltözködési szabályok, a táncos mozgás és a viselet összefüggései
- 8. Hagyományőrzés:** a saját tánc régió táncai, beleértve az ott élő nemzetiségek tánc hagyományát is (*kunsági, jázsági, tápió-menti*)

Minimum követelmények, a magasabb évfolyamba lépés feltételei:

- A tanuló ismerje az erdélyi táncok elsajátításához szükséges technikákat
- A tanuló legyen képes az erdélyi táncok improvizatív megjelenítésére, újraalkotására, a tanult koreográfiák bemutatására, a zene és tánc összhangjának gyakorlati megvalósítására

A számonkérés formái:

- a tanultak bemutatása a tanórán csoportosan, párban és egyénileg
- félévkor nyílt vizsga
- év végén színpadi bemutató

A számonkérés követelményei:

- rendszeres, aktív részvétel az órákon
- fegyelmezett magatartás
- toleráns viszony az osztálytársakhoz, a másik nem képviselőihez.
- a tananyag elsajátításának mértéke.

A tanuló szorgalma, teljesítménye értékelésének és minősítésének formái:

Évközben és év végén érdemjegy értékelés magatartásból és szorgalomból, kötelező tantárgyi anyagból, választható tananyagból. Hónap végén naplóba és félévkor naplóba, év végén naplóba és bizonyítványba.

8. évfolyam (144 óra)

Fejlesztési feladatok

- A test alkalmassá tétele a tananyag szerinti táncos mozgásra
- Az ismeret elmélyítése, bővítése
- A forgástechnika fejlesztése különböző lábförészeken
- A páros forgás és forgatás technika fejlesztése
- A stílusjegyek felismerése, elsajátítása és alkalmazása
- Az önálló táncszerkesztési gyakorlat, improvizációs készség, előadói készség, ritmusérzék, fizikai erőnlét, sajátos egyéni karakter kialakítása

- A táncos elemek dinamikai különbségeinek megvalósítása, a forgás– és ugrókészség fejlesztése
- A táncművelek funkcióinak megismertetése, a megfelelő táncos magatartás kialakítása
- A táncrend fogalmának értelmezése az Erdélyi dialektus különböző területein
- A táncszók ismerete és alkalmazása
- A táncok újraalkotási igényének kialakítása a tanuló személyisége, habitusa, tánchoz való viszonyulása szerint
- A zene és tánc összefüggéseinek megfigyeltetése, az összefüggések megfogalmazása, rendszerezése
- Az önálló tanulói tevékenység és egyéni szerepvállalás ösztönzése
- A táncos életmód igényének kialakítása, az életminőség javítása

Tananyag

1. Táncelőkészítő gimnasztika, az alapfok tananyagának megfelelően

2. Tánctechnika: a magasabb nehézségi fokú, összetett mozdulattípusok előadásmódjának fejlesztése, térben való használata

3. Táncgyakorlat

- Az erdélyi dialektus területéről kiválasztott táncrend tananyagának bővítése: *kalotaszegi v. széki v. belső-mezőszegi v. székelyföldi v. maros-küküllő-vidéki v. gyimesi v. moldvai v. bukovinai*
- A dunai dialektus területéről kiválasztott táncrend, az alapfokon szerzett ismeretek felhasználásával, rendszerezésével: *somogyi v. sárközi v. kalocsai v. mezőföldi v. rábaközi v. szigetközi*
- Az évfolyam célkitűzéseinek, feladatainak, az életkori sajátosságoknak, jellemzőknek megfelelő táncművészet anyaga

Koreográfia: az ismert táncanyagból

4. Zenei ismeretek: az erdélyi táncok kísérő hangszerei, zenekari felállások, jellegzetes éneklési stílusok, hajnalozó dallamok

5. **Népi ének:** a tanult táncokhoz kötődő dalok ismételése, bővítése
6. **Táncfolklorisztika:** az erdélyi táncok földrajzi, történelmi háttere, táncalkalmak, tánc hagyományok, szokások
7. **Viseletek:** jellemző viseletdarabok, azok elnevezései, öltözködési szabályok, a táncos mozgás és a viselet összefüggései
8. **Hagyományőrzés:** a saját táncrégió táncai, beleértve az ott élő nemzetiségek tánc hagyományát is (*kunsági, jázsági, tápió-menti, Szolnok környéki cigány*)

Minimum követelmények, a magasabb évfolyamba lépés feltételei:

- A tanuló ismerje a tanult táncokat, újraalkotásuk módját, az erdélyi táncok elsajátításához szükséges technikákat, a zene és tánc összhangjának gyakorlati megvalósítását
- A tanuló legyen képes az erdélyi táncok improvizatív megjelenítésére, a tanult koreográfiák bemutatására, a stílusos előadásmód megvalósítására

A számonkérés formái:

- a tanultak bemutatása a tanórán csoportosan, párban és egyénileg
- félévkor nyílt vizsga
- év végén színpadi bemutató

A számonkérés követelményei:

- rendszeres, aktív részvétel az órákon
- fegyelmezett magatartás
- toleráns viszony az osztálytársakhoz, a másik nem képviselőihez.
- a tananyag elsajátításának mértéke.

A tanuló szorgalma, teljesítménye értékelésének és minősítésének formái:

Évközben és év végén érdemjegy értékelés magatartásból és szorgalomból, kötelező tantárgyi anyagból, választható tananyagból. Hónap végén naplóba és félévkor naplóba, év végén naplóba és bizonyítványba.

9. évfolyam

(144 óra)

Fejlesztési feladatok

- A test alkalmassá tétele a tananyag szerinti táncos mozgásra
- Az ismeret elmélyítése, bővítése
- A forgástechnika fejlesztése különböző lábförészeken
- A páros forgás és forgatástechnika fejlesztése
- A stílusjegyek felismerése, elsajátítása és alkalmazása
- Az önálló táncszerkesztési gyakorlat, improvizációs készség, előadói készség, ritmusérzék, fizikai erőnlét, a sajátos egyéni karakter kialakítása
- A táncos elemek dinamikai különbségeinek megvalósítása, a forgás– és ugrókészség fejlesztése
- A táncművek funkcióinak, megismertetése, a megfelelő táncos magatartás kialakítása
- A táncrend fogalmának értelmezése az erdélyi dialektus különböző területein
- A táncok, stílusok jellemző vonásainak ismerete, a táncszók ismerete és alkalmazása
- A táncok újraalkotási igényének kialakítása a tanuló személyisége, habitusa, tánchoz való viszonyulása szerint
- A zene és tánc összefüggéseinek megfigyeltetése, az összefüggések megfogalmazása, rendszerezése
- Az önálló tanulói tevékenység és egyéni szerepvállalás ösztönzése
- A táncos életmód igényének kialakítása, az életminőség javítása

Tananyag

1. **Táncelőkészítő gimnasztika**, az alapfok tananyagának megfelelően
2. **Tánctechnika**: a magasabb nehézségi fokú, összetett mozdulattípusok előadásmódjának fejlesztése, térben való használata
3. **Táncgyakorlat**:
 - Az Erdélyi táncdialektus tananyagának bővítése
 - A Tiszai táncdialektus területéről kiválasztott táncrend az alapfokon szerzett ismeretek felhasználásával, rendszerezésével: *kunsági v. jászsági v. tápió-menti v. szatmári v. szilágysági v. hajdúsági v. dél-alföldi*
 - Az évfolyam célkitűzéseinek, feladatainak, az életkori sajátosságoknak, jellemzőknek megfelelő tánc típus anyagaKoreográfia: az ismert táncanyagból
4. **Zenei ismeretek**: erdélyi jellegzetes hangszerek, hangszer együttesek (hegedű, ütőgardon, koboz), az aszimmetrikus lüktetésű táncok kíséretmódja
5. **Népi ének**: a tanult táncokhoz kötődő dalok ismételése, bővítése
6. **Táncfolklorisztika**: az erdélyi táncok földrajzi, történelmi háttere, táncalkalmak, táncagyományok, szokások
7. **Viseletek**: jellemző viseletdarabok, azok elnevezései, öltözködési szabályok, a táncos mozgás és a viselet összefüggései
8. **Hagyományörzés**: a saját táncrégió táncai, beleértve az ott élő nemzetiségek táncagyományát is (*kunsági, jászsági, tápió-menti, Szolnok környéki cigány*)

Minimum követelmények, a magasabb évfolyamba lépés feltételei:

- A tanuló ismerje a tanult táncokat, újraalkotásuk módját, az erdélyi táncok elsajátításához szükséges technikákat, a zene és tánc összhangjának gyakorlati megvalósítását

- A tanuló legyen képes az erdélyi táncok improvizatív megjelenítésére, a tanult koreográfiák bemutatására, a stílusos előadásmód megvalósítására

A számonkérés formái:

- a tanultak bemutatása a tanórán csoportosan, párban és egyénileg
- félévkor nyílt vizsga
- év végén színpadi bemutató

A számonkérés követelményei:

- rendszeres, aktív részvétel az órákon
- fegyelmezett magatartás
- toleráns viszony az osztálytársakhoz, a másik nem képviselőihez.
- a tananyag elsajátításának mértéke.

A tanuló szorgalma, teljesítménye értékelésének és minősítésének formái:

Évközben és év végén érdemjegy értékelés magatartásból és szorgalomból, kötelező tantárgyi anyagból, választható tananyagból. Hónap végén naplóba és félévkor naplóba, év végén naplóba és bizonyítványba.

10. évfolyam

(144 óra)

Fejlesztési feladatok

- A test alkalmassá tétele a tananyag szerinti táncos mozgásra
- A tanult táncanyag elmélyítése, bővítése, az egyes táncművelek funkciójának megismertetése
- Az összefoglaló és rendszerező, elemző gondolkodás valamint a fogalmi gondolkodás ösztönzése és fejlesztése, az összefüggések feltárása az alapfokú és a továbbképző évfolyamok ismeretanyagán keresztül
- Az improvizációs készség, az előadói készség, a ritmusérzék, a mozgáskoordináció, a mozgásemlékezet, a fizikai állóképesség, a stílusérzék, a dinamikai készség, a partnerkapcsolat fejlesztése

- Az egyéni táncstílus kialakítása, a táncok újraalkotása
- Az eredeti filmekről történő tánctanulás szabályainak megismertetése, gyakorlati alkalmazása
- A vizsgahelyzetre való felkészítés
- Az önálló ismeretszerzés ösztönzése
- A táncos életmód igényének kialakítása, az életminőség javítása

Tananyag

- 1. Táncelőkészítő gimnasztika,** az alapfok tananyagának megfelelően
- 2. Tánctechnika:** a magasabb nehézségi fokú, összetett mozdulattípusok előadásmódjának fejlesztése, térben való használata
- 3. Táncgyakorlat:** az ismert táncrendek tananyagának bővítése, összegzése, rendszerezése
Koreográfia: az ismert táncanyagból
- 4. Zenei ismeretek:** a zenei ismeretek összefoglalása, rendszerezése
- 5. Népi ének:** a tanult táncokhoz kötődő dalok ismétlése, bővítése
- 6. Táncfolklorisztika:** a Kárpát–medence táncai, tánc kultúrája
- 7. Viseletek:** jellemző viseletdarabok, azok elnevezései, öltözködési szabályok, a táncos mozgás és a viselet összefüggései
- 8. Hagyományőrzés:** a saját táncrégió táncai, beleértve az ott élő nemzetiségek tánc hagyományát is (*kunsági, járszági, tápió-menti, Szolnok környéki cigány*)

A számonkérés formái:

- a tanultak bemutatása a tanórán csoportosan, párban és egyénileg

- félévkor nyílt vizsga
- év végén színpadi bemutató

A számonkérés követelményei:

- rendszeres, aktív részvétel az órákon
- fegyelmezett magatartás
- toleráns viszony az osztálytársakhoz, a másik nem képviselőihez
- a tananyag elsajátításának mértéke.

A tanuló szorgalma, teljesítménye értékelésének és minősítésének formái:

Évközben és év végén érdemjegy értékelés magatartásból és szorgalomból, kötelező tantárgyi anyagból, választható tananyagból. Hónap végén naplóba és félévkor naplóba, év végén naplóba és bizonyítványba.

Követelmények a továbbképző évfolyamok elvégzése után

A tanuló ismerje

- Az ugrósok, eszközös táncok, körtáncok, karikázók, páros táncok, férfitáncok táncanyagát a helyi tantervben meghatározott tájegységek szerint
- A táncdialektusok és tájegységek, tánc típusok és táncrendek fogalmát és összefüggéseit
- A stílusjegyek, a színpadi törvényszerűségek, a ritmikai, plasztikai, dinamikai szabályszerűségek alkalmazását a gyakorlatban
- A tanult koreográfiákat

A tanuló legyen képes

- A testtudat fenntartására, a táncok improvizatív bemutatására, a kollektív és az individuális táncok tudatos megformálására, a táncalkalmaknak és a nemi identitásnak megfelelő magatartásmód tudatos megjelenítésére, a táncok egyéni, stílusos megjelenítésére, a táncos partnerkapcsolat megvalósítására a tájegységnek, tánc típusnak megfelelően

- A szakmai nyelvezet alkalmazására, a képzés során elsajátított szókincs tudatos alkalmazására a mindennapi életben, a kommunikációra, véleménynyilvánításra, az érdeklődés, a szakmai ismeretszerzés fenntartására, az intelligens tudás megszerzésére

A művészeti záróvizsga követelményei (Továbbképző 10. évfolyam után)

A vizsga részei

A vizsga gyakorlati vizsgarészből áll

A vizsga tantárgya és időtartama

Néptánc, 8–10 perc

A vizsga tartalma

- A helyi tantervben meghatározott tájegységek táncrendjeiből a szaktanár állít össze tételsort
- A tételsor legalább négy táncrendet tartalmaz, melyből a vizsgázó a nemének megfelelő szerepben improvizál
- Először a kihúzott tétel szerint, majd a vizsgázó által szabadon meghatározott táncrend szerint kell a táncokat bemutatni
- A tájegység táncrendjén kívül ismerniük kell még a tánc típusok nevét, a kísérő zenekari felállást, a jellegzetes viseleteket

A vizsga értékelése

- a táncrend ismerete, stílusos előadása,
- a tánc szerkezetének ismerete az improvizáció során,
- a tánc ritmikai, dinamikai, plasztikai megformálása,
- a táncos mozgás és a zene illeszkedése,
- a táncrendhez kapcsolódó táncfolklorisztikai ismeretek

A néptánc tantárgy tananyagának feldolgozásához szükséges eszközök:

- 1 db tábla vagy flipchart
- 1 db történelmi Magyarország térkép vagy néprajzi térkép
- erősítő tartozékokkal
- videó- ill. CD lejátszó, házimozi rendszer
- televízió
- hanganyag
- bot, kötél, párna, kréta, keszkenő, babzsák, üveg
- projektor, vetítővászon, állvány
- A tananyaghoz kapcsolódó könyvek, kiadványok
- Néprajzi kézikönyvek, lexikonok, videó és/vagy DVD filmek
- A tanulólétszámnak megfelelő, a tanított anyaghoz való népviseletek, lábbelik

A használandó taneszköz, segédlet kiválasztásának alapelvei:

- tantervi célok, követelmények
- a tananyag tartalma, szerkezete
- a tanulók életkori sajátosságai
- az adott tantárgy tanításában a tanulási információk átadásának legjellemzőbb módszerei, munkaformái

IV. FEJEZET

FOLKLÓRISMERET

A folklórismeret tantárgy tanításának célja, hogy tanulóink megismerjék és magukénak érezzék hagyományainkat, különös tekintettel a helyi örökségre. A konkrét népszokások megismertetésén keresztül a tanulók előtt fel kell tárni a néphagyomány ünnepi rítusainak formai és tartalmi összetevőit, megjelenését. A folklór oktatás világítson rá a hagyomány folyamatosan változó természetére, egykori történeti rétegeire, eredetére. Tegye élményszerűvé a jeles napok és ünnepi szokások megismerését. Aktualizálja az emberi élet fordulóihoz fűződő hagyományokat, szokásokat. A gyermekjátékok és táncok táji és történeti megismertetésével a gyakorlati képzésben elsajátított ismeretek rendszerezéséhez nyújtson segítséget.

Alapfokú évfolyamok

3. évfolyam

(36 óra)

Fejlesztési feladatok

- A játék– és táncalkalmak szerepének megismertetése a faluközösség és az egyén életén keresztül, a kommunikációs képesség, verbális kommunikáció, szocializációs készség, közösségérzet, a tér– és időbeli tájékozódás fejlesztése
- A tananyaghoz kapcsolódóan más művészeti ágak alkotásaira való figyelemfelkeltés

Tananyag

A gyermekkorhoz kapcsolódó szokások, hiedelmek, jeles napok és ünnepi szokások megismertetése

- Gyerekszületés, gyermekkor

- Jóslo praktikák a gyermek születése előtt
- Komatál hagyománya
- Keresztelő
- A gyermek befogadása, helye a családban és a falu társadalmában
- Az anya avatása
- Munkára nevelés, gyermekmunka
- A gyermekek játékcalkalmi és táncalkalmi
 - A munkavégzéshez kötődő játékcalkalmak (libalegeltetés, kalákamunkák)
 - A játszó helyszíne, időpontja, a falu társadalmi életében betöltött szerepe
 - A tánc tanulása
 - Gyermeklakodalmas (a felnőttek világának – szokások, táncok, zenei kultúra – tanulása)
 - A gyerekek táncalkalmi (kukoricabál, pulyabál, aprók tánca, serketánc)
- Az évkör ünnepei gyermekszemmel
 - Szent Miklós napja
 - Jézus születésének története
 - Óévbúcsúztató és évkezdő szokások
 - Szent Balázs napja, Balázsjárás
 - Szent Gergely napja, Gergely-járás
 - Húsvét vasárnapjának és hétfőjének szokásai
 - Pünkösdi királyné-járás

Minimum követelmények, a magasabb évfolyamba lépés feltételei:

- A tanuló ismerje az év során tanult jeles napok elhelyezkedését a naptárban, a gyermekkor jeles eseményeit, játék- és táncalkalmait
- A tanuló legyen képes az együttműködésre, alkalmazkodásra, mások elfogadására, a szabályok betartására, a társak előtti kommunikációra, a tanult ismeretek megfogalmazására

A számonkérés formái:

- év közben írásbeli és szóbeli felelet formájában

- félévkor és év végén vizsgadolgozat formájában.

A számonkérés követelményei:

- rendszeres, aktív részvétel az órákon
- a tananyag elsajátításának mértéke.

A tanuló teljesítménye értékelésének és minősítésének formái:

Évközben és év végén érdemjegy értékelés tantárgyi anyagból. Hónap végén naplóba és ellenőrző könyvbe, félévkor naplóba és ellenőrző könyvbe, év végén naplóba és bizonyítványba.

4. évfolyam

(36 óra)

- A kommunikációs képesség, a verbális kommunikáció, a szocializációs készség, a közösségérzet és a tér- és időbeli tájékozódás fejlesztése
- A tananyaghoz kapcsolódóan más művészeti ágak alkotásaira való figyelemfelkeltés

Tananyag

- I. A tanuló előző évben megszerzett ismereteinek elmélyítése, bővítése
 - II. A legényélethez, leányélethez, párválasztáshoz, lakodalomhoz kapcsolódó szokások, hiedelmek, rituális cselekmények, jeles napok és ünnepi szokások megismertetése, a táncalkalmak jelentőségének megismertetése a párválasztás során
- Legényélet, leányélet, párválasztás, lakodalom
 - Munkavégzés a serdülő korban
 - Legényavatás, leányavatás
 - Udvarlási szokások, szerelmi élet, és azok színterei
 - Szokásjogok a paraszti társadalomban

- Leánynéző, háztűznéző, hozomány
 - Leánykérés, eljegyzés, jegyajándék
 - Lakodalmi előkészületek
 - Lakodalmi tisztségviselők, feladatok
 - Lakodalmi szokások, rítusok
- Legények és lányok játék– és táncalkalmai
 - A fonó helyszíne, szerepe a párválasztásban, társas kapcsolatokban
 - Fonójátékok, tánc a fonóban (hangszerek, tánckíséret)
 - Bőjti időszak (tavaszköszöntő játékok és a bőjti karikázó)
 - Bállok időpontja, helyszíne, bálrendezés
- Lányok és legények szerepe a kalendáris szokásokban
 - Luca kettős alakja
 - Betlehemezés
 - Farsangi szokások
 - A nagyhét eseményei
 - A húsvéti tojás jelentése és díszítésének különböző technikái
 - Pünkösdi királyválasztás
 - Májusfaállítás
 - Nyári napforduló szerepe, Szent Iván napi szokások

Minimum követelmények, a magasabb évfolyamba lépés feltételei:

- A tanuló ismerje az év során tanult jeles napok elhelyezkedését a naptárban, a leányélet, legényélet jeles eseményeit, táncalkalmait, a párválasztás szokásait, a lakodalom menetének, szereplőit
- A tanuló legyen képes az együttműködésre, alkalmazkodásra, mások elfogadására, szabályok betartására, a társak előtti kommunikációra, a tanult ismeretek megfogalmazására

A számonkérés formái:

- év közben írásbeli és szóbeli felelet formájában

- félévkor és év végén vizsgadolgozat formájában.

A számonkérés követelményei:

- rendszeres, aktív részvétel az órákon
- a tananyag elsajátításának mértéke.

A tanuló teljesítménye értékelésének és minősítésének formái:

Évközben és év végén érdemjegy értékelés tantárgyi anyagból. Hónap végén naplóba és ellenőrző könyvbe, félévkor naplóba és ellenőrző könyvbe, év végén naplóba és bizonyítványba.

5. évfolyam

(36 óra)

Fejlesztési feladatok

- A táncalkalmak szerepének változásai és a változások okainak feltárása
- A kommunikációs képesség, a verbális kommunikáció, a szocializációs készség, a közösségérzet valamint a tér- és időbeli tájékozódás fejlesztése
- A tananyaghoz kapcsolódóan más művészeti ágak alkotásaira való figyelemfelkeltés

Tananyag

- I. A tanuló előző évben megszerzett ismereteinek elmélyítése, bővítése
 - II. A rituális cselekmények szerepe, a felnőtt- és öregkorhoz kapcsolódó szokások, hiedelmek, a jeles napok és ünnepi szokások megismertetése
- Felnőttek, idősek és az elbúcsúztatás szokásai
 - Paraszti munka, munkaszervezés
 - Az idősek társadalmi szerepe a paraszti társadalomban
 - Előjelek, jóslások, hiedelmek

- A haldoklóval, a halottal kapcsolatos szokások
- Virrasztás, temetés, siratás
- A halotti tor
- Fejfák, keresztek
- Mindenszentek napja
- Halottak napja, megemlékezés a halottakról
- A házások táncalkalmai
 - Táncalkalmak a családi eseményeken (keresztelő, lakodalom)
 - Táncalkalmak a farsangban (házások bálja, batyus bál)
 - Asszonyok multságai (asszonyfarsang, lakodalmi kontyoló)
 - Férfiak multságai (pincézés, tejbemérés)
- Felnőttek az évkör ünnepein
 - Disznótorok ideje (alakoskodás, adománykérés)
 - A regölés (időpontja, jelmezek, hangszerek, szereplők)
 - Szent György napja
 - Virágvasárnap
 - A húsvéti ételek jelképrendszere
 - Fehérvasárnap
 - Aratás és a hozzá kapcsolódó szokások
 - Szent István napja, új kenyér ünnepe
 - Szüret, szüreti felvonulások, alakoskodás
 - Szent Mihály napja
 - Dömötör napja, Vendel napja

Minimum követelmények, a magasabb évfolyamba lépés feltételei:

- A tanuló ismerje az év során tanult jeles napok elhelyezkedését a naptárban, a felnőtt- és időskor jeles eseményeit, szokásait, a különböző életkorokhoz kapcsolódó táncalkalmakat, azok szerepét
- A tanuló legyen képes az együttműködésre, alkalmazkodásra, mások elfogadására, a szabályok betartására, a társak előtti kommunikációra, a tanult ismeretek megfogalmazására

A számonkérés formái:

- év közben írásbeli és szóbeli felelet formájában
- félévkor és év végén vizsgadolgozat formájában.

A számonkérés követelményei:

- rendszeres, aktív részvétel az órákon
- a tananyag elsajátításának mértéke.

A tanuló teljesítménye értékelésének és minősítésének formái:

Évközben és év végén érdemjegy értékelés tantárgyi anyagból. Hónap végén naplóba és ellenőrző könyvbe, félévkor naplóba és ellenőrző könyvbe, év végén naplóba és bizonyítványba.

6. évfolyam

(36 óra)

Fejlesztési feladatok

- Az elméleti tananyag és az eddig tanult táncanyagok közötti összefüggések megfogalmazása
- A tananyagban meghatározott régi– és új stílusú táncrétegek jellemzőinek, a táncdialektusok elhelyezkedésének, földrajzi meghatározásának megismertetése
- A kommunikációs képesség, a verbális kommunikáció, a szocializációs készség, a közösségérzet valamint a tér– és időbeli tájékozódás fejlesztése
- A tananyaghoz kapcsolódóan más művészeti ágak alkotásaira való figyelemfelkeltés

Tananyag

Táncfolklorisztika

- A régi táncréteg jellemzői
- Körtáncok
 - Középkori táncagyomány, lánc– és körtáncok
 - Énekes női körtáncok helye és szerepe a tánc kultúrában

- Eszközös pásztortáncok
 - Kanásztánc, pásztortánc
 - Pásztorbotoló, cigánybotoló
- Ugrós–legényes tánc típus
 - Ugrós táncok (szóló, csoportos és páros formák, helyi sajátosságok)
 - Erdélyi legényes táncok
- Küzdő karakterű páros táncok
- Forgós–forgató páros táncok
 - Reneszánsz tánc hagyomány, forgós–forgató páros táncok
 - Lassú tempójú páros táncok
 - Mérsékelt és gyors tempójú páros táncok
 - Az új táncréteg jellemzői
 - A reformkor tánc kultúrája, a verbunk és csárdás kialakulása
- Verbunk
 - A szóló verbunk
 - Szabályozott szerkezetű verbunkok
- Csárdás
 - A csárdás tagolódása (lassú és friss, valamint csendes, csárdás, ugrós)
 - Körcsárdás, hármassárdás
- A dialektusok meghatározása, elhelyezkedése, jellemzői
 - Dunai dialektus
 - Tiszai dialektus
 - Erdélyi dialektus
- A tanult táncanyagok elhelyezése a nagy dialektusterületekben

Minimum követelmények, a magasabb évfolyamba lépés feltételei:

- A tanuló ismerje a régi és az új táncrétegbe tartozó tánc típusokat, a főbb jellemzőiket, a tanulmányok során megtanult táncok földrajzi elhelyezkedését, dialektusait
- A tanuló legyen képes az együttműködésre, alkalmazkodásra, mások elfogadására, a szabályok betartására, a társak előtti kommunikációra, a tanult ismeretek megfogalmazására

A számonkérés formái:

- év közben írásbeli és szóbeli felelet formájában
- félévkor és év végén vizsgadolgozat formájában.

A számonkérés követelményei:

- rendszeres, aktív részvétel az órákon
- a tananyag elsajátításának mértéke.

A tanuló teljesítménye értékelésének és minősítésének formái:

Évközben és év végén érdemjegy értékelés tantárgyi anyagból. Hónap végén naplóba és ellenőrző könyvbe, félévkor naplóba és ellenőrző könyvbe, év végén naplóba és bizonyítványba.

A folklórismeret tantárgy tananyagának feldolgozásához szükséges eszközök:

- 1 db tábla vagy flipchart
- 1 db történelmi Magyarország térkép vagy néprajzi térkép
- videó- ill. CD lejátszó, házimozi rendszer
- televízió
- hanganyag
- projektor, vetítővászon, állvány
- A tananyaghoz kapcsolódó könyvek, kiadványok
- Néprajzi kézikönyvek, lexikonok, videó és/vagy DVD filmek
- A tanított anyaghoz való népviseletek

A használandó taneszköz, segédlet kiválasztásának alapelvei:

- tantervi célok, követelmények
- a tananyag tartalma, szerkezete
- a tanulók életkori sajátosságai
- az adott tantárgy tanításában a tanulási információk átadásának legjellemzőbb módszerei, munkaformái

Követelmények az alapfokú évfolyamok elvégzése után

A tanuló ismerje

- A folklór, mint történeti hagyomány sajátosságait, az egyes jeles napok időpontját, a jeles napok vallási, hiedelmi funkcióját, magyarázó történetét
- A hagyományos paraszti élet jellegzetes fordulópontjait, a magyar paraszti világkép legfőbb elemeit, eredetüket, s a hozzájuk fűződő mondákat, a parasztság hiedelemvilága főbb szereplőit, funkcióit

A tanuló legyen képes

- A rítuscselekmények szövegeinek és tartalmának értelmezésére és használatára, a szakkifejezések, a megszerzett ismeretek alkalmazására, a tér–idő összefüggéseinek felismerésére
- A paraszti társadalom erkölcsi és viselkedési normáinak megítélésére, értékeinek elfogadására
- Az önálló ismeretszerzésre, az elméleti ismeretek alkalmazására a mindennapi életben
- A magyar folklórhagyományokat a nemzettudat részeként értelmezni
- Az azonosságok és különbözőségek felismerésére a hazai és egyetemes folklórban

A művészeti alapvizsga követelményei

A vizsga részei

A vizsga írásbeli vagy szóbeli vizsgarészből áll

A vizsga tantárgya és időtartama

Folklórismeret

Írásbeli: 30 perc

Szóbeli: 5 perc

A vizsga tartalma

- A vizsga anyaga a helyi tanterv alapján a szaktanár által összeállított folklórismereti témakörökből áll
- Az írásbeli vizsga feladatlapja különböző típusú, a tanultak felidézését, alkalmazását, értelmezését, valamint problémamegoldást, néhány mondatos értelmező választ igénylő feladatokat tartalmaz
- A szóbeli vizsgán a tanulók egy tétel kihúzása után önállóan számolnak be tudásukról

Témakörök

- Jeles napok
- Munkavégző ünnepek
- Az emberélet fordulói
- Táncdialektusok
- A régi és új táncréteg tánc típusai

A vizsga értékelése

- Írásbeli vizsga
 - A feladatsort vagy a tesztet az intézmény pedagógusai javítókulcs szerint javítják és pontozzák
 - Az osztályzatra a pontok alapján a szaktanár tesz javaslatot, amelyet a vizsga elnöke hagy jóvá
- Szóbeli vizsga
 - A tanuló feleletének tartalmi és formai szempontok alapján történő értékelése
 - Az osztályzatra a szaktanár tesz javaslatot, amelyet a vizsga elnöke hagy jóvá

V. FEJEZET

TÁNC-TÖRTÉNET

A tánc-történet tantárgy oktatásának célja, hogy járuljon hozzá saját tánc-kultúránk történetének megismeréséhez, a magyarságtudat erősítéséhez, tanulóink kommunikációs készségeinek fejlődéséhez, a más népek kultúrája iránti érdeklődésük felkeltéséhez, a tantárgyhoz tartozó terminológiák használatához, igényes képi és hanganyag megismeréséhez, a tánc-művészet iránti érdeklődéshez, az arra fogékony közízlés fejlesztéséhez

Továbbképző évfolyamok

9. évfolyam

(36 óra)

Fejlesztési feladatok

- Az egyetemes tánc-történet kronológiai rendjén keresztül a történelmi összefüggések felismertetése
- A tánc-történet szempontjából kiemelkedő események, alkotók megismertetése és meghatározó műveik elemzése során a komplex látásmód kialakítása és fejlesztése
- Stílusérzék, logikus gondolkodás valamint a tánc-műfajok iránti érzékenység fejlesztése
- Más népek tánc-hagyományainak megismerésére, több tánc-műfaj befogadására, a kulturált szórakozás elsajátítására valamint a saját tapasztalatainak gyarapítására ösztönözze a tanulót

Tananyag

- Tánc-történeti alapfogalmak: köznapi és művészi mozgás, közhasznú és művészi tánc
- Az őskor tánc-elete: vallási szertartások, rítusok, ábrázoló táncok
- Az ókori kultúrák közül az egyiptomi, a japán és a görög tánc-kultúra

- A középkor tánckultúrája: tánc és a vallás kapcsolata, misztériumjáték, jokulátorok
- A reneszánsz embereszménye, a magyarországi reneszánsz, Mátyás király udvartartásának tánckultúrája
- A barokk kialakulás és hatása Európa művészetére, XIV. Lajos, a barokk mesterei
- A cselekményes balett kialakulása, Noverre munkássága
- A jezsuita színházak szerepe a színpadi tánc történetében
- A balett megjelenése Magyarországon – „Eszterházy esték”
- A romantika hatása Európa táncéletére
- A reformkori magyar „színpadi” táncművészet, paraszti táncok – Körmagyar
- A legjelentősebb szaklapok, kiadványok, szakkönyvek, a táncos helyszínek és események megismertetése a tanulókkal

Minimum követelmények, a magasabb évfolyamba lépés felételei:

- A tanuló ismerje az egyetemes tánc történet során a művészeti ág fejlődésében jelentős szerepet betöltött eseményeket, helyszíneket, műveket
- A tanuló legyen képes néhány mondatban önállóan kifejezni magát egy adott témakörben, illetve önálló gondolatok megfogalmazására egy tánc koreográfia kapcsán

A számonkérés formái:

- év közben írásbeli és szóbeli felelet formájában
- félévkor és év végén vizsgadolgozat formájában.

A számonkérés követelményei:

- rendszeres, aktív részvétel az órákon
- a tananyag elsajátításának mértéke.

A tanuló teljesítménye értékelésének és minősítésének formái:

Évközben és év végén érdemjegy értékelés tantárgyi anyagból. Hónap végén naplóba félévkor és év végén naplóba és bizonyítványba.

10. évfolyam

(36 óra)

Fejlesztési feladatok

- A XX. századi táncművészet jelentősebb állomásainak, a műfajok közti átjárhatóság lehetőségeinek felismertetése
- A táncház–mozgalom kialakulásának és napjainkban betöltött szerepének felismertetése
- Az egyéni látásmód, stílusérzék, logikus gondolkodás valamint a táncműfajok iránti érzékenység nyitottság, befogadó készség fejlesztése
- A kulturált szórakozás igényének kialakítása, a saját tapasztalatszerzés ösztönzése

Tananyag

- Tánc történeti alapfogalmak: a konkrét és elvont jelleg a művészetben, a művészi mozgás fajtáinak esztétikája
- A XX. század elejének táncművészeti újításai Amerikában (Isadora Duncan), hatásuk Európa táncéletére
- A XX. századi magyar mozdulatművészet megújítói
- A színpadi néptánc kialakulása: Gyöngyösbokréta, Csupajáték
- Művészegyüttesek Magyarországon: Néphadsereg Központi Művészegyüttese – Honvéd Táncszínház (Szabó Iván),
- Állami Népi Együttes (Rábai Miklós), SZOT – Budapest Táncegyüttes (Molnár István), BM Duna Művészegyüttes
- (Náfrádi László)
- A táncházmozgalom kialakulása, hatása a mai táncművészetre
- A koreográfusnemzedékek jelentősebb alkotói és kiemelkedő műveik a színpadi táncművészetben
- A művész– és a jelentősebb amatőr együttesek napjaink magyar táncművészetében
- A táncos szakma jelentősebb szervezetei, oktatási intézményei, országos rendezvényei
- A legjelentősebb szaklapok, kiadványok, szakkönyvek megismertetése a tanulókkal, melyek nyújtsanak segítséget az év végi vizsgára való felkészüléshez

Minimum követelmények, az évfolyam elvégzésének feltételei:

- A tanuló ismerje a XX. századi magyar táncművészet jeles képviselőit, meghatározó műveiket, a színpadi néptáncművészet fontos fordulópontjait, a táncház–mozgalom legfontosabb eseményeit, az országos rendezvényeket, egyesületeket, szakmai szervezeteket, oktatási intézményeket
- A tanuló legyen képes néhány mondatban önállóan kifejezni magát egy adott témakörben, gondolatainak megfogalmazására egy táncmű, koreográfia kapcsán, a tánc történet fordulópontjainak megnevezésére, a tánc műfajainak elkülönítésére, a terminológia helyes használatára

A számonkérés formái:

- év közben írásbeli és szóbeli felelet formájában
- félévkor és év végén vizsgadolgozat formájában.

A számonkérés követelményei:

- rendszeres, aktív részvétel az órákon
- a tananyag elsajátításának mértéke.

A tanuló teljesítménye értékelésének és minősítésének formái:

Évközben és év végén érdemjegy értékelés tantárgyi anyagból. Hónap végén naplóba és ellenőrző könyvbe, félévkor naplóba és ellenőrző könyvbe, év végén naplóba és bizonyítványba.

A tánc történet tantárgy tananyagának feldolgozásához szükséges eszközök:

- 1 db tábla vagy flipchart
- 1 db történelmi Magyarország térkép vagy néprajzi térkép
- videó- ill. CD lejátszó, házimozi rendszer
- televízió
- hanganyag
- projektor, vetítővászon, állvány
- Tánc történeti kézikönyvek, lexikonok

- Tánc történeti videó és/vagy DVD filmek

A használandó taneszköz, segédlet kiválasztásának alapelvei:

- tantervi célok, követelmények
- a tananyag tartalma, szerkezete
- a tanulók életkori sajátosságai
- az adott tantárgy tanításában a tanulási információk átadásának legjellemzőbb módszerei, munkaformái

Követelmények a továbbképző évfolyamok elvégzése után

A tanuló ismerje

- Az egyetemes tánc történet során a művészeti ág fejlődésében jelentős szerepet betöltött eseményeket, helyszíneket, műveket, a magyar táncművészet jeles képviselőit, meghatározó műveiket, a színpadi néptáncművészet fontos fordulópontjait, a tánc ház–mozgalom legfontosabb eseményeit, az országos rendezvényeket, egyesületeket, szakmai szervezeteket, oktatási intézményeket

A tanuló legyen képes:

- Néhány mondatban önállóan kifejezni magát egy adott témakörben, gondolatainak megfogalmazására egy táncmű, koreográfia kapcsán, a tánc történet fordulópontjainak megnevezésére, a tánc műfajainak elkülönítésére, a terminológia helyes használatára

A művészeti záróvizsga követelményei

A vizsga részei

A vizsga írásbeli vagy szóbeli vizsgarészből áll

A vizsga tantárgya és időtartama

Tánc történet

Írásbeli: 30 perc

Szóbeli: 5–10 perc

A vizsga tartalma

A vizsga anyaga a helyi tanterv alapján a szaktanár által összeállított tánc történet témaköréből áll.

Az írásbeli vizsga feladatlapja különböző tartalmú, a tanultak felidézését, alkalmazását, értelmezését valamint a problémamegoldást ill. értelmező választ igénylő feladatokat tartalmazza.

A szóbeli vizsgán a tanulók egy tétel kihúzása után önállóan számolnak be tudásukról.

Választható témakörök:

1. Az őskor táncművészete
2. A középkor jellemző táncformái
3. A reneszánsz és barokk kor táncélete
4. A romantika
5. A reformkor táncélete
6. A XX. század táncélete
7. Gyöngyösbokréta mozgalom
8. Amatőr és hivatásos együttesek Magyarországon
9. Hazánk jeles alkotói és műveik
10. A táncos szakma jelentősebb szervezetei, oktatási intézményei, országos rendezvényei

A vizsga értékelése

- Írásbeli vizsga
 - A feladatsort vagy a tesztet az intézmény pedagógusai javítókulcs szerint javítják és pontozzák
 - Az osztályzatra a helyi tantervben meghatározott formák szerint a szaktanár tesz javaslatot, amelyet a vizsga elnöke hagy jóvá
- Szóbeli vizsga
 - A tananyag tartalom elsajátításának mértéke
 - Az összefüggések ismerete
 - A szakmai kommunikáció fejlettsége

Az osztályzatra a helyi tantervben meghatározott formák szerint a szaktanár tesz javaslatot, amelyet a vizsga elnöke hagy jóvá.

VI. FEJEZET

TÁNCJELÍRÁS –OLVASÁS

A táncjelírás, -olvasás tantárgy oktatása hozzájárul a mozdulatok tudatos időbeli, (ritmikai) térbeli, (plasztikai) erőfokbeli (dinamikai) elemzéséhez, a testtudat, a mozgáskoordináció kialakításához, a magyar néptánc táncjelírással közölt folyamatainak megismeréséhez, egyszerű motívumok, motívumsorok lejegyzéséhez.

Továbbképző évfolyamok

9. évfolyam

(36 óra)

Fejlesztési feladatok

- A mozdulatelemzés három alaptényezője (plasztika, ritmika, dinamika), összefüggéseinek feltárása
- A mozdulattípusok három leggyakoribb fajtája (lépés, ugrás, gesztusok) valamint a helyzettípusok fogalmának értelmezése
- A mozdulatok elemzésének módjának, a táncjelírás alapfogalmainak (vonalrendszer, irányok) rögzítése, a tanult mozdulat- és helyzettípusok jelölési rendszerének megismertetése
- A mozdulatanalizáló képesség, a mozgáskoordináció, a tér-, ritmus és dinamikai érzék, a testtudat fejlesztése

Tananyag

- A tánc tagolódása: fázis, motívum, motívumfűzés
- A mozdulatelemezés három alaptényezője (plasztika, ritmika, dinamika) és azok összefüggései
- A táncjelírás alapfogalmai (vonalrendszer, irányok) és alkalmazásuk
- A mozdulat típusai (lépés, súlyt hordó láb mozgása, gesztus, ugrás) és jelölése

- A helyzet típusai (testpozíció–állás, súlytalan testrészek mozdulatlansága, szünet a testben, térben, helyen) és jelölésük
- A táncjelírásban használt kiegészítő jelek (távolság csökkentés, növelés, földhöz közeli lábmozdulatok, kis térdhajlítás, feszítés, a lábfej részei, dinamikai jelek, pozíciójelek, forgatás jele) és alkalmazásuk

Minimum követelmények, a magasabb évfolyamba lépés felételei:

A tanuló ismerje:

- a mozdulatelemzés alaptényezőit
- a tanult mozdulat és helyzettípusokat
- a táncjelírás vonalrendszerét és jeleit.

A tanuló legyen képes:

- a frontirányok felismerésére és helyes használatára
- a gesztusirányok egzakt módon való meghatározására
- a motívumok ritmusának pontos eltapsolására
- a motívumokban szereplő mozdulattípusok felismerésére
- az egyszerű motívumok, folyamatok pontos leolvasására és előadására.

A számonkérés formái:

- év közben írásbeli és szóbeli felelet formájában
- félévkor és év végén vizsgadolgozat formájában.

A számonkérés követelményei:

- rendszeres, aktív részvétel az órákon
- a tananyag elsajátításának mértéke.

A tanuló teljesítménye értékelésének és minősítésének formái:

Évközben és év végén érdemjegy értékelés tantárgyi anyagból. Hónap végén naplóba, félévkor és év végén naplóba és bizonyítványba.

10. évfolyam

(36 óra)

Fejlesztési feladatok

- A további mozdulattípusok: forgások, forgatások, keringés fogalmának, jelrendszerének értelmezése
- A mozdulatelemzéshez szükséges kiegészítő fogalmak: páros viszony, fogások, táncos-eszköz viszonyának rögzítése
- A mozdulatelemzésnél tanultak lejegyzése táncjelírással
- A mozdulatanalizáló és szintetizáló képesség, a mozgáskoordináció, a tér, ritmus és dinamikai érzék, a testtudat fejlesztése

Tananyag

- A mozdulat további típusai (forgás, forgatás, keringés) jelölése és olvasása
- Kiegészítő fogalmak (páros viszony, fogások, táncos-eszköz viszonya) jelölése és olvasása
- Táncjelírásnál használt kiegészítő jelek (testrészek, ízületek) jelölése és olvasása

Minimum követelmények, az évfolyam elvégzésének feltételei:

A tanuló ismerje:

- a helyzet- és mozdulattípusokat és azok jelölését a vonalrendszerben.

A tanuló legyen képes:

- a különböző tánc típusok motívumainak helyes leolvasására, stílusos előadására
- a csapásoló és eszközös motívumok pontos interpretálására
- egy motívumsor leolvasására, folyamatos előadására.

A számonkérés formái:

- év közben írásbeli és szóbeli felelet formájában
- félévkor és év végén vizsgadolgozat formájában.

A számonkérés követelményei:

- rendszeres, aktív részvétel az órákon
- a tananyag elsajátításának mértéke.

A tanuló teljesítménye értékelésének és minősítésének formái:

Évközben és év végén érdemjegy értékelés tantárgyi anyagból. Hónap végén naplóba, félévkor és év végén naplóba és bizonyítványba.

A táncjelírás, -olvasás tantárgy tananyagának feldolgozásához szükséges eszközök:

- 1 db tábla, vagy flipchart
- Video vagy DVD lejátszó, televízió vagy monitor
- A tananyaghoz kapcsolódó könyvek, kiadványok
- Kézikönyvek, lexikonok

A használandó taneszköz, segédlet kiválasztásának alapelvei:

- tantervi célok, követelmények
- a tananyag tartalma, szerkezete
- a tanulók életkori sajátosságai
- az adott tantárgy tanításában a tanulási információk átadásának legjellemzőbb módszerei, munkaformái

VII. FEJEZET

Népzenei alapismeretek

A népzenei alapismeretek az alapfokú és továbbképző évfolyamokon választható tantárgy. Tanításának célja, hogy a néptánc tantárgyon belül elsajátított zenei ismeretek kibővítésével járuljon hozzá tanulóink népzenei neveléséhez. Mutasson rá a tánc a zene az ének egységére, összefüggéseire. Világítson rá a hangszeres népzene és a tánc összefüggéseire, nyújtson élményszerű ismereteket a jellegzetes népi hangszerekről, hangszer-együttesekről, zenekarokról. Segítse elő a komplex látásmód kialakulását, az elemző gondolkodást, az összefüggések felismerését. Nyújtson bővebb ismereteket a vokális népzene jellemzőiről, segítse elő a népi éneklési technika elsajátítását. A közösségi éneklés élménye és hangulata erősítse az összetartozás érzését. A tantárgy tanítása során a gyakorlati megközelítés, az élményszerzés dominál, amelynek eszközei a hangszerek bemutatása, zenehallgatás, zenefelismerés, bemutatás.

Alapfokú évfolyamok

1. évfolyam

(36 óra)

Fejlesztési feladatok

- Az énekhang technikai adottságainak a légzés, a vokális hangzók, hangterjedelem fejlesztése
- A zenei képességek a hallás, intonálás, ritmusérzék, az egyszerű, érthető és kifejező szövegmondás képességének, a népdalok memorizálási képességének fejlesztése.
- Az ének és tánc egységének felismertetése, a tánc közbeni éneklés követelményeinek megismertetése
- Az adott évfolyamon választott táncokhoz kötődő népdalokon keresztül a 2/4-es lüktetésrend hangsúlyainak érzékeltetése, felismertetése
- Az éneklés közösségi élményének, örömeinek felfedezése, megélése

Tananyag

- Negyedek, nyolcadok ritmusértékek, ritmusképletek, ritmusgyakorlatok

- A 2/4-es zenei lüktetés
- D–r–m dallammagú népi játék dallamok, népdalok
- Az adott évfolyamon választott táncokhoz kötődő, a helyi tantervben meghatározott népdalok
- A választott dallamok csoportos megszólaltatása
- Népi hangszerek: idiofon hangszerek

Minimum követelmények, a magasabb évfolyamba lépés feltételei:

A tanuló ismerje a tanult népdalok szövegét és dallamát, az alapvető ritmusértékeket, ritmusképleteket, a tanult hangszer jellemzőit.

A tanuló legyen képes a népdalok csoportos bemutatására, a kezdőhanghoz történő igazodásra, a ritmusértékek, ritmusképletek gyakorlati alkalmazására.

A számonkérés formái:

- év közben írásbeli és szóbeli felelet (csoportosan, egyénileg)
- félévkor és év végén vizsgafelelet formájában

A számonkérés követelményei:

- rendszeres, aktív részvétel az órákon
- a tananyag elsajátításának mértéke

A tanuló teljesítménye értékelésének és minősítésének formái:

Évközben és év végén érdemjegy értékelés tantárgyi anyagból. Hónap végén naplóba és ellenőrző könyvbe, félévkor naplóba és ellenőrző könyvbe, év végén naplóba és bizonyítványba.

2. évfolyam

(36 óra)

Fejlesztési feladatok

- Az énekhang technikai adottságainak a légzés, a vokális hangzók, hangterjedelem fejlesztése
- A népi éneklési technika kialakítása
- A zenei képességek a hallás, intonálás, ritmusérzék, az egyszerű, érthető és kifejező szövegmondás képességének, a népdalok memorizálási képességének fejlesztése.
- Az adott évfolyamon választott táncokhoz kötődő népdalokon keresztül a 2/4-es lüktetésrend hangsúlyainak érzékeltetése ének és tánc közben egyaránt
- A tánc közbeni éneklés kritériumainak, a dallamívek megformálási szabályainak megismertetése, megvalósítása a gyakorlat során. A karikázó dalok éneklésének fejlesztése, bővítése
- Az előéneklés szabályainak, az előénekeshez történő igazodás technikájának elsajátítása, fejlesztése
- A közösségi éneklés élményének, örömének felfedezése, nagyobb és kisebb létszámú csoportokban egyaránt

Tananyag

- A negyedes, nyolcados ritmusértékek, ritmusképletek, ritmusgyakorlatok
- A 2/4-es zenei lüktetés
- A dudaritmus
- A kanásztánc ritmus
- 5–6 hangterjedelmű dallamok
- Az adott évfolyamon választott táncokhoz kötődő, a helyi tantervben meghatározott népdalok
- A választott dallamok csoportos, kiscsoportos megszólaltatása
- Az előénekes feladata és funkciói, a bekapcsolódás módja
- Népi hangszerek: duda

Minimum követelmények, a magasabb évfolyamba lépés feltételei:

A tanuló ismerje a tanult népdalok szövegét és dallamát, az alapvető ritmusértékeket, ritmusképleteket, a tanult hangszer jellemzőit

A tanuló legyen képes a népdalok csoportos, kiscsoportos bemutatására, a kezdőhanghoz való igazodásra, a tanult dal előéneklésére, az előénekeshez történő bekapcsolódásra

A számonkérés formái:

- év közben írásbeli és szóbeli felelet (csoportosan, egyénileg)
- félévkor és év végén vizsgafelelet formájában

A számonkérés követelményei:

- rendszeres, aktív részvétel az órákon
- a tananyag elsajátításának mértéke

A tanuló teljesítménye értékelésének és minősítésének formái:

Évközben és év végén érdemjegy értékelés tantárgyi anyagból. Hónap végén naplóba és ellenőrző könyvbe, félévkor naplóba és ellenőrző könyvbe, év végén naplóba és bizonyítványba.

3. évfolyam

(36 óra)

Fejlesztési feladatok

- Az előadásmód jellemző vonásainak, megismertetése, a fokozatos tempónövelés, tempóváltás technikájának megvalósítása
- A hangterjedelem növelése, a magabiztos dalkezdés megvalósítása
- Az intonációs készség és a zenei hallás, hangszín fejlesztése
- A hangképzési technika és a megfelelő légzéstechnika elsajátítása
- A népi éneklési technika fejlesztése
- Az énekelt népzenei karakterek megformálásához szükséges forma, dallam és tempóérzék fejlesztése

- Az egyéni feladatvállalás, a szóló, duó, kiscsoportos éneklés ösztönzése

Tananyag

- A negyedes, nyolcados ritmusértékek, ritmusképletek, ritmusgyakorlatok
- A nyújtott és éles ritmus
- A 4/4-es zenei lüktetés
- A hangterjedelem növelés oktáv terjedelemig
- A lassú, közepes és gyors tempó dallampéldákon keresztül
- Az adott évfolyamon választott táncokhoz kötődő, a helyi tantervben meghatározott népdalok
- A folklórismeret tantárgy témaköréhez kapcsolódó szokásdalok
- A választott dallamok csoportos, kiscsoportos, egyéni megszólaltatása
- Népi hangszerek: tekerő, klarinét

Minimum követelmények, a magasabb évfolyamba lépés feltételei:

A tanuló ismerje a tanult népdalok szövegét és dallamát, az alapvető ritmusértékeket, ritmusképleteket, a tanult hangszerek jellemzőit.

A tanuló legyen képes egy oktáv hangterjedelmen belüli éneklésre, a népdalok csoportos, kiscsoportos, egyéni bemutatására, a kezdőhanghoz történő igazodásra, az előénekeshez történő bekapcsolódásra.

A számonkérés formái:

- év közben írásbeli és szóbeli felelet (csoportosan, egyénileg)
- félévkor és év végén vizsgafelelet formájában

A számonkérés követelményei:

- rendszeres, aktív részvétel az órákon
- a tananyag elsajátításának mértéke

A tanuló teljesítménye értékelésének és minősítésének formái:

Évközben és év végén érdemjegy értékelés tantárgyi anyagból. Hónap végén naplóba és ellenőrző könyvbe, félévkor naplóba és ellenőrző könyvbe, év végén naplóba és bizonyítványba.

4. évfolyam

(36 óra)

Fejlesztési feladatok

- Az előadásmód jellemző vonásainak megismertetése, a fokozatos tempónövelés, tempóváltás szabályainak tudatosítása
- A magabiztos dalkezdés elsajátítása
- Az énekelt népzenei karakterek megformálásához szükséges forma, dallam és tempóérzék fejlesztése
- A népi éneklési technika fejlesztése.
- Az intonációs készség, zenei hallás, hangképzési technika és a megfelelő hangszín kialakítása, a hangterjedelem növelése
- Az egyéni feladatvállalás, a szóló, duó, kiscsoportos éneklés ösztönzése

Tananyag

- A negyedes, nyolcados ritmusértékek, ritmusképletek, ritmusgyakorlatok
- A nyújtott és éles ritmus
- A 4/4-es lüktetés
- A hangterjedelem növelése oktávon túlra
- A lassú, közepes és gyors tempó dallampéldákon keresztül
- A *giusto* előadásmód
- Az adott évfolyamon választott táncokhoz kötődő, a helyi tantervben meghatározott népdalok
- A folklórismeret tantárgy témaköréhez kapcsolódó szokásdalok
- Népi hangszerek: hegedű, brácsa, bőgő
- A dallamhangszerek, kísérő hangszerek, játékmód
- Az *esztam* és *dűvő* kíséret

Minimum követelmények, a magasabb évfolyamba lépés feltételei:

A tanuló ismerje a tanult népdalok szövegét és dallamát, az alapvető ritmusértékeket, a giusto előadásmód jellemzőit, a hangszereket, kíséretmódokat.

A tanuló legyen képes egy oktáv hangterjedelmen túl énekelni, a népdalok csoportos, kiscsoportos, egyéni bemutatására, a kezdőhanghoz való igazodásra, az előénekeshez történő bekapcsolódásra.

A számonkérés formái:

- év közben írásbeli és szóbeli felelet (csoportosan, egyénileg)
- félévkor és év végén vizsgafelelet formájában

A számonkérés követelményei:

- rendszeres, aktív részvétel az órákon
- a tananyag elsajátításának mértéke.

A tanuló teljesítménye értékelésének és minősítésének formái:

Évközben és év végén érdemjegy értékelés tantárgyi anyagból. Hónap végén naplóba és ellenőrző könyvbe, félévkor naplóba és ellenőrző könyvbe, év végén naplóba és bizonyítványba.

5. évfolyam

(36 óra)

Fejlesztési feladatok

- A zenei egységek érzékelésének elősegítése, zenei zárlatok és félzárlatok felismertetése
- A *giusto* és a *parlando*, *rubato* előadásmód jellegzetes vonásainak megismerése és alkalmazása
- A kíséretmódok és a tánc összefüggéseinek vizsgálata
- A fokozatos tempónövelés, tempóváltás tudatos alkalmazása
- A népdalcsozor szerkesztési elveinek megismertetése
- A magabiztos dalkezdés elsajátítása
- Az intonációs készség, zenei hallás, hangképzési technika, megfelelő légzéstechnika kialakítása, a hangterjedelem és az éneklési kedv növelése

- Az egyéni feladatvállalás, a szóló éneklés ösztönzése

Tananyag

- A negyedes, nyolcados ritmusértékek, ritmusképletek, ritmusgyakorlatok
- A periódus, zárlat, félzárlat
- A hangterjedelem növelése oktávon túlra
- Az adott évfolyamon választott táncokhoz kötődő, a helyi tantervben meghatározott népdalok A folklórismeret tantárgy témaköréhez kapcsolódó szokásdalok
- Népi hangszerek: cimbalom, citera, tambura
- A zene és tánc összefüggései tájegységek és tánc típusok szerint

Minimum követelmények, a magasabb évfolyamba lépés feltételei:

A tanuló ismerje a tanult népdalok szövegét, dallamát, az alapvető ritmusértékeket, képleteket, a periódus fogalmát, a giusto előadásmódot, a hangszereket, kíséretmódokat.

A tanuló legyen képes egy oktáv hangterjedelmen felül énekelni, a népdalok csoportos, kiscsoportos, egyéni bemutatására, a kezdőhanghoz való igazodásra, az előénekeshez történő bekapcsolódásra, a kíséretmódok felismerésére, a hangszerek felismerésére, a táncdallamok és tánc típus hallás utáni felismerésére és azonosítására.

A számonkérés formái:

- év közben írásbeli és szóbeli felelet (csoportosan, egyénileg)
- félévkor és év végén vizsgafelelet formájában

A számonkérés követelményei:

- rendszeres, aktív részvétel az órákon
- a tananyag elsajátításának mértéke.

A tanuló teljesítménye értékelésének és minősítésének formái:

Évközben és év végén érdemjegy értékelés tantárgyi anyagból. Hónap végén naplóba és ellenőrző könyvbe, félévkor naplóba és ellenőrző könyvbe, év végén naplóba és bizonyítványba.

6. évfolyam

(36 óra)

Fejlesztési feladatok

- A vokális népzene dialektusterületeinek, az éneklési technikák stílusjegyeinek megismertetése
- A dallam díszítéstechnika fejlesztése
- Az ismeretek szintetizálásának elősegítése
- A hangszeres népzene és a tánc típusok összefüggéseinek feltárása
- A stílusismeret, a zenefelismerés, az éneklési készség, a díszítéstechnika, a légzéstechnika, az előadásmód fejlesztése
- A vizsgahelyzetre való felkészítés

Tananyag

- A negyedes, nyolcados ritmusértékek, ritmusképletek, ritmusgyakorlatok
- A szinkópa
- Az aszimmetrikus zenei lüktetés
- Az 5/8-os lüktetésrend
- A periódus, a pontszerkezet
- A *parlando*, *rubato* és a *giusto* előadásmód
- Az adott évfolyamon választott táncokhoz kötődő, a helyi tantervben meghatározott népdalok
- A folklór ismeret tantárgy témaköréhez kapcsolódó szokásdalok
- A hangszerek, hangszer-együttesek, zenekari felállások tájegységek szerint
- A zene és tánc összefüggései tájegységek és tánc típusok szerint
- Zenefelismerés

Minimum követelmények, a magasabb évfolyamba lépés feltételei:

A tanuló ismerje az emberi hang sajátosságait a tanult népdalok szövegét, dallamát, az alapvető ritmusértékeket, képleteket, a periódust, a különböző előadásmódokat, a hangszereket, a kíséretmódokat.

A tanuló legyen képes egy oktáv hangterjedelmen felül énekelni, a népdalok csoportos, kiscsoportos, egyéni bemutatására, a kezdőhanghoz való igazodásra, az előénekeshez történő bekapcsolódásra, a kíséretmódok felismerésére, a hangszerek felismerésére, a táncdallamok és tánc típus hallás utáni felismerésére, azonosítására. Az eddig tanult ismeretek összegzésére, a tananyag összefüggéseinek felismerésére.

A számonkérés formái:

- év közben írásbeli és szóbeli felelet (csoportosan, egyénileg)
- félévkor és év végén vizsgafelelet formájában

A számonkérés követelményei:

- rendszeres, aktív részvétel az órákon
- a tananyag elsajátításának mértéke.

A tanuló teljesítménye értékelésének és minősítésének formái:

Évközben és év végén érdemjegy értékelés tantárgyi anyagból. Hónap végén naplóba és ellenőrző könyvbe, félévkor naplóba és ellenőrző könyvbe, év végén naplóba és bizonyítványba.

Továbbképző évfolyamok

7. évfolyam

(36 óra)

Fejlesztési feladatok

- A zenei stílusok táji tagolódásának felismertetése
- A zenei dialektusok előadásmódjának, stílusjegyeinek felismertetése
- A kíséretmód és a tánc összefüggéseinek megismertetése, tudatosítása
- Az aszimmetrikus zenei lüktetés felismerése, jellemzőinek azonosítása

- A táncszók funkciójának, használatának, szövegeinek (az adott tájegység szerinti) megismertetése. A népzenei kiadványok népszerűsítése
- A stílusismeret, az éneklési készség, a díszítéstechnika, az előadásmód fejlesztése – A különböző népzenei dialektusok felismerési képességének, a dialektusok díszítésmódjainak megszólaltatásához szükséges készségek fejlesztése

Tananyag

- A „*jaj-nóták*” jellemzői
- Az aszimmetrikus löktetés
- Az erdélyi éneklési stílus és díszítéstechnika
- Táncszók, csujogatások
- Az periódus és a tánc összefüggései
- A *sánta dűvő* kíséret
- Az adott évfolyamon választott táncokhoz kötődő, a helyi tantervben meghatározott népdalok
- Az erdélyi zenekari felállások, ismert adatközlők

Minimum követelmények, a magasabb évfolyamba lépés feltételei:

A tanult népdalok szöveg és dallamismerete, csoportos, kiscsoportos, egyéni bemutatása, díszítése, a táncszók ismerete, gyakorlati alkalmazása.

A tanuló legyen képes a „*jaj-nóták*” felismerésére, éneklésre, a jellegzetes erdélyi hangszerek, a táncdallamok és tánc típus és kíséret módok felismerésére.

A számonkérés formái:

- év közben írásbeli és szóbeli felelet (csoportosan, egyénileg)
- félévkor és év végén vizsgafelelet formájában

A számonkérés követelményei:

- rendszeres, aktív részvétel az órákon
- a tananyag elsajátításának mértéke

A tanuló teljesítménye értékelésének és minősítésének formái:

Évközben és év végén érdemjegy értékelés tantárgyi anyagból. Hónap végén naplóba, félévkor és év végén naplóba és bizonyítványba.

8. évfolyam

(36 óra)

Fejlesztési feladatok

- A zenei stílusok táji tagolódásának felismertetése
- A zenei dialektusok előadásmódjának, stílusjegyeinek felismertetése
- A kíséretmód és a tánc összefüggéseinek megismertetése, tudatosítása
- A tánc közbeni éneklés és csujogatas készségszintű ismeretének kialakítása
- A szólóéneklés közönség előtti megvalósítása
- A táncszók funkciójának, használatának, szövegeinek (az adott tájegység szerinti) megismertetése
- A táji dialektusokra jellemző hangszín technikájának elsajátítása
- A stílusismeret, a zenefelismerés, az éneklési készség, a díszítéstechnika, az előadásmód fejlesztése
- A különböző népzenei dialektusok felismerési képességének, a dialektusok díszítésmódjainak megszólaltatásához szükséges készségek fejlesztése

Tananyag

- A szinkópás ritmusok az erdélyi népzeneben
- Az erdélyi éneklési stílus és díszítéstechnika
- Táncszók, csujogatasok tájegységnek megfelelően
- Az adott évfolyamon választott táncokhoz kötődő, a helyi tantervben meghatározott népdalok
- Az erdélyi zenekari felállások, ismert adatközlők (tájegységnek megfelelően)
- A siratók és keservek jellemzői
- Táji dialektusokra jellemző hangszertársulások
- Alapvető népzenei kiadványok hangzó anyagok ismerte

Minimum követelmények, a magasabb évfolyamba lépés feltételei:

A tanuló ismerje a tanult népdalok szövegét, dallamát, a díszítéseket, a táncszókat, azok gyakorlati alkalmazását.

A tanuló legyen képes az önálló, közönség előtti éneklésre, a hangszerek felismerésére, a táncdallamok és tánc típus felismerésére.

A számonkérés formái:

- év közben írásbeli és szóbeli felelet (csoportosan, egyénileg)
- félévkor és év végén vizsgafelelet formájában

A számonkérés követelményei:

- rendszeres, aktív részvétel az órákon
- a tananyag elsajátításának mértéke.

A tanuló teljesítménye értékelésének és minősítésének formái:

Évközben és év végén érdemjegy értékelés tantárgyi anyagból. Hónap végén naplóba, félévkor és év végén naplóba és bizonyítványba.

9. évfolyam

(36 óra)

Fejlesztési feladatok

- A tánc közbeni énekléstechnikájának fejlesztése
- Egyéni előadói képességek fejlesztése – A zenei stílusok táji tagolódásának felismertetése
- A zenei dialektusok előadásmódjának, stílusjegyeinek felismertetése
- A kíséretmód és a tánc összefüggéseinek megismertetése, tudatosítása
- A táji dialektusokra jellemző hangszín technikájának elsajátítása
- A stílusismeret, a zenefelismerés, az éneklési készség, a díszítéstechnika, a légzéstechnika, az előadásmód fejlesztése
- A különböző népzenei dialektusok felismerési képességének, a dialektusok díszítésmódjainak megszólaltatásához szükséges készségek fejlesztése

Tananyag

- A szinkópás ritmusok az erdélyi népzeneben
- Táncszók, csujogatások tájegységnek megfelelően
- Az adott évfolyamon választott táncokhoz kötődő, a helyi tantervben meghatározott népdalok
- Az erdélyi zenekari felállások, ismert adatközlők (tájegységnek megfelelően)
- Jellegzetes hangszerek: moldvai furulya, dob, koboz, doromb, hangszer–együttesek: hegedű, koboz, dob
- Alapvető népzenei kiadványok hangzó anyagok ismerte

Minimum követelmények, a magasabb évfolyamba lépés feltételei:

A tanuló ismerje a tanult népdalok szövegét, dallamát, díszítését, a táncszókat, azok gyakorlati alkalmazását

A tanuló legyen képes az önálló, közönség előtti éneklésre, a zenekisérettel együtt énekelni, a hangszerek felismerésére, a táncdallamok és tánc típus felismerésére és azonosítására, a csoportos, kiscsoportos, egyéni bemutatásra

A számonkérés formái:

- év közben írásbeli és szóbeli felelet (csoportosan, egyénileg)
- félévkor és év végén vizsgafelelet formájában

A számonkérés követelményei:

- rendszeres, aktív részvétel az órákon
- a tananyag elsajátításának mértéke.

A tanuló teljesítménye értékelésének és minősítésének formái:

Évközben és év végén érdemjegy értékelés tantárgyi anyagból. Hónap végén naplóba, félévkor és év végén naplóba és bizonyítványba.

10. évfolyam

(36 óra)

Fejlesztési feladatok

- A vokális és instrumentális népzene dialektusterületeinek, az éneklési technikák stílusjegyeinek, a díszítési módoknak, a hangszeres népzene jellemzőinek képességfejlesztése
- A hangszeres népzene és a tánc típusok összefüggéseinek felismertetése
- A stílusismeret, a zenefelismerés, az éneklési készség, a díszítéstechnika, az előadásmód fejlesztése

Tananyag

- A vokális és instrumentális népzene jellemzőinek összefoglalása, rendszerezése
- A tanult népdalok ismételése, gyakorlása
- A tanult éneklési technikák gyakorlása
- Hangszerfelismerés
- Tánczene felismerés (tájegység, típus)
- Az adatközlők életútja
- Neves gyűjtők: Kodály Zoltán, Bartók Béla, Lajtha László, Kallós Zoltán

Minimum követelmények, az évfolyam elvégzésének feltételei:

A tanuló ismerje a néptánc tantárgyon belül választott és a helyi tantervben meghatározott táncokhoz kötődő népdalokat, az alapvető ritmusértékeket, ritmusképleteket, az adott tájegység jellemző hangszereit, hangszer-együtteseit, zenekari felállításait, a periódus fogalmát, jellemzőit és összefüggéseit a táncokkal, a „jaj-nóta”, sirató és keserves fogalmát, ismert adatközlők, gyűjtők életútját.

A tanuló legyen képes a tanult népdalok memoriter éneklésére önállóan, a tanult díszítési technikák alkalmazására, alkalmazkodni a csoport hangszínéhez, hangmagasságához, a tanult hangszerek, kíséretmódok felismerésére.

A számonkérés formái:

- év közben írásbeli és szóbeli felelet (csoportosan, egyénileg)
- félévkor és év végén vizsgafelelet formájában

A számonkérés követelményei:

- rendszeres, aktív részvétel az órákon
- a tananyag elsajátításának mértéke

A tanuló teljesítménye értékelésének és minősítésének formái:

Évközben és év végén érdemjegy értékelés tantárgyi anyagból. Hónap végén naplóba, félévkor és év végén naplóba és bizonyítványba.

A népzenei alapismeretek tantárgy tananyagának feldolgozásához szükséges eszközök:

- 1 db tábla, vagy flipchart
- 1 db történelmi Magyarország térkép vagy néprajzi térkép
- Video vagy DVD lejátszó, televízió vagy monitor
- A tananyaghoz kapcsolódó könyvek, kiadványok
- Népzenei kézikönyvek, lexikonok, kották
- Népzenei hangfelvételek, videó és/vagy DVD filmek
- Hangszerek

A használandó taneszköz, segédlet kiválasztásának alapelvei:

- tantervi célok, követelmények
- a tananyag tartalma, szerkezete
- a tanulók életkori sajátosságai
- az adott tantárgy tanításában a tanulási információk átadásának legjellemzőbb módszerei, munkaformái

Az előképző évfolyamok félévi és év végi értékelése

Az előképző évfolyamokon a félévi és év végi értékeléseket a KRÉTA elektronikus napló segítségével, papír alapon állítjuk ki. A tanulóknak szöveges értékelést adunk a következő szempontok alapján:

Értékelés:

kiválóan teljesített jól teljesített megfelelően teljesített felzárkóztatásra szorul

Szorgalom:

példás jó változó rossz hanyag

Egyéb szöveges minősítés:

Résztvétele az órán: mindig aktív, fegyelmezett, magatartása változó

Az utasításokat: megérti, pontosan végre tudja hajtani, hibázik,
 nem érti meg

Mozgása: rendezett, ritmusos, kicsit rendezetlen nehézkes

A közös játékban: aktívan részt vesz, néha figyelmeztetni kell, nem vesz részt

**A Rákóczifalvai II. Rákóczi Ferenc Általános Iskola
és Alapfokú Művészeti Iskola
Művészeti vizsgaszabályzata**

1. Általános rendelkezések

1.1 A Rákóczi falvai II. Rákóczi Ferenc Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola tanulói az **alapfok 6.** évfolyam elvégzése után **kötelesek művészeti alapvizsgát** tenni, ez a továbbképzőbe való továbbhaladás feltétele. A **továbbképző 10.** évfolyam után pedig **lehetőségük van művészeti záróvizsgát** tenni.

1.2 A vizsgák célja

- A tanulók önértékelésének fejlesztése.
- A tanulók tantárgyi követelményeknek megfelelő tárgyi tudásának, képességeinek vizsgálata.
- A vizsgázás mint értékelési forma tanulása.

1.3. A vizsgára bocsátás feltétele

- Művészeti alapvizsgára az a tanuló bocsátható, aki az alapfokú művészeti iskola utolsó alapfokú évfolyamát sikeresen elvégezte és a vizsgára jelentkezett
- Művészeti záróvizsgára az a tanuló bocsátható, aki az alapfokú művészeti iskola utolsó továbbképző évfolyamát sikeresen elvégezte és a vizsgára jelentkezett

1.4 A művészeti alapvizsga és záróvizsga követelményei, feladatai meghatározásának módja

A művészeti alapvizsga és záróvizsga követelményeit, vizsgafeladatait – valamennyi vizsgatantárgy tekintetében – az alapfokú művészetoktatás követelményei és tantervi programja figyelembevételével kell meghatározni.

A művészeti alapvizsga és záróvizsga feladatait a követelmények alapján a vizsgát szervező intézmény állítja össze oly módon, hogy azokból mérhető és elbírálható legyen a tanuló felkészültsége és tudása.

A művészeti alapvizsga és záróvizsga feladatait a vizsgabizottság elnöke hagyja jóvá.

1.5 Vizsgatantárgyak

- *Művészeti alapvizsga:* - Néptánc (gyakorlati vizsga)
- Folklórismeret (elméleti vizsga)
- *Művészeti záróvizsga:* - Néptánc (gyakorlati vizsga)
- Tánc történet (elméleti vizsga)

1.6 A művészeti alapvizsga és záróvizsga egyes részei alóli felmentés

Mentesülhet az adott tantárgyból a művészeti alapvizsga, illetve záróvizsga letétele alól az a tanuló, aki az országos művészeti tanulmányi versenyen – egyéni versenyzőként, illetve párban – helyezést ért el.

1.7 A művészeti alapvizsga és záróvizsga minősítése

- 1.7.1 A tanuló teljesítményét a művészeti alapvizsgán és a záróvizsgán vizsgatantárgyanként külön-külön osztályzattal kell minősíteni.
- 1.7.2 A művészeti alapvizsga, illetve záróvizsga eredményét a vizsgatantárgyakból kapott osztályzatok számtani közepe adja (ha az átlagszámítás eredménye öt tizedre végződik, a végső eredmény meghatározásában a gyakorlati tantárgyból kapott osztályzat a döntő).
- 1.7.3 Amennyiben az intézmény előrehozott művészeti alapvizsgát vagy záróvizsgát szervez, úgy annak eredményét a tanuló kérésére a művészeti alapvizsgán és záróvizsgán figyelembe kell venni

1.7.4 Eredményes művészeti alapvizsgát, illetve záróvizsgát tett az a tanuló, aki valamennyi előírt vizsgatantárgy vizsgakövetelményeit teljesítette.

Sikertelen a művészeti alapvizsga, illetve a záróvizsga, ha a tanuló valamely vizsgarészből, illetve vizsgatantárgyból elégtelen érdemjegyet kapott.

Sikertelen vizsga esetén a tanulónak csak abból a vizsgarészből, illetve vizsgatantárgyból kell javítóvizsgát tennie, amelynek vizsgakövetelményét nem teljesítette.

2. A vizsgázó

2.1 A vizsgázó köteles a vizsgákra felkészülni és ott tudásáról szabad akaratából számot adni.

2.2 A vizsgázók a vizsgateremben egymással nem beszélgethetnek, egymást nem segíthetik.

Azt a vizsgázót, akinek a visszaélési szándéka nyilvánvaló, és visszaélése súlyos természetű, a bizottság az elnök javaslatára a vizsga folytatásától eltilthatja. Ugyancsak eltiltható az a tanuló, aki magatartásával zavarja a vizsga rendjét.

2.3 Vizsgától való eltiltás esetén a vizsga érdemjegye elégtelen.

3. A vizsgabizottság, a vizsgáztató tanárok

3.1 A tanulók a *gyakorlati vizsgák*on vizsgabizottság előtt vizsgáznak.

- A vizsgabizottság elnöke: az intézményvezető vagy helyettese
- Kérdező tanár: az adott szaktárgyat tanító szaktanár
- Megfigyelő és jegyző: táncpedagógus végzettségű szaktanár, aki a tanulót az adott évben nem tanítja

3.2 Az *elméleti vizsgák* felügyelő tanára az adott tantárgyat tanító szaktanár.

4. A vizsgák rendje

4.1. Gyakorlati vizsga

4.1.1 Gyakorlati vizsgát a kijelölt időpontban tehetnek a tanulók.

4.1.2 A gyakorlati vizsga 3 fős bizottság előtt történik, melynek összetétele: elnök, kérdező, jegyző.

4.1.3. A vizsga tantárgya: néptánc.

4.1.4. A vizsga menete

- *Művészeti alapvizsga* esetén a vizsgázók csoportosan (egy koreográfia bemutatása) vagy 2-3 fős csoportokban (improvizáció) folyamatosan, szünet közbeiktatása nélkül vizsgáznak.
- *Művészeti záróvizsga* esetén a vizsgázók 2-3 fős csoportokban (improvizáció) folyamatosan, szünet közbeiktatása nélkül vizsgáznak.

4.1.5 A gyakorlati vizsgán a tételsort a szaktanár állítja össze a helyi tantervben meghatározott tájegységek táncrendjeiből.

- *Alapvizsgán* a tételsor legalább három táncrendet tartalmaz, melyből a vizsgázó a nemének megfelelő szerepben improvizál. Az egyiket a vizsgázók, a másikat a vizsgáztatók választják – a két tánc ne legyen ugyanabból a dialektusból
- *Záróvizsgán* a tételsor legalább négy táncrendet tartalmaz, melyből a vizsgázó a nemének megfelelő szerepben improvizál. Először a kihúzott tételben szereplő, majd a vizsgázó által szabadon választott táncrendet kell bemutatni.

4.1.6 A tájegység táncrendjének bemutatása mellett a vizsgázónak el kell tudni mondani a tánc típusok nevét, a kísérő zenekari felállást, a jellegzetes viseleteket.

4.1.7 Minden vizsgázó 1 perc felkészülési időt kap.

4.1.8 Amennyiben a vizsgázónak páros táncot kell bemutatnia, azt szabadon választott párral teheti, ekkor azonban csak az ő teljesítményét figyeli a bizottság, a párját nem.

4.1.9 A vizsga időtartama: - *alapvizsgán* csoportosan 5 perc, egyénenként / páronként 2-3 perc;

- *záróvizsgán* egyénenként / páronként 8-10 perc.

4.1.10 A vizsgázó a szaktanár útbaigazítása és támogatása nélkül önállóan felel, de ha közben elakad, segítő kérdésekkel irányítható. A vizsgabizottság elnöke és tagjai óvakodjanak attól, hogy a vizsgázó gondolatmenetét megzavarják.

4.1.11 A vizsga nem nyilvános. A vizsgabizottságon kívül más külső személy nem vehet részt rajta.

4.2. Elméleti vizsga

4.2.1 Elméleti vizsgát a megjelölt időpontokban, írásban kell tennie a tanulóknak.

4.2.2 Az írásbeli vizsga nem nyilvános. A vizsgabizottság tagjain kívül más külső személy nem vehet részt rajta.

4.2.3 A vizsga tartalma:

- *művészeti alapvizsga* esetén: folklórismeret
- *művészeti záróvizsga* esetén tánc történet.

4.2.4 A vizsga anyaga a helyi tanterv alapján a szaktanár által összeállított témakörökből áll:

Az írásbeli vizsga feladatlapja különböző típusú, a tanultak felidézését, alkalmazását, értelmezését, valamint problémamegoldást, néhány mondatos értelmező választ igénylő feladatokat tartalmaz

4.3 A vizsgázó a feladatlapok megoldása során csak íróeszközt, szerkesztőeszközt használhat.

4.4 A vizsga időtartama: 30 perc.

4.5. A sajátos nevelési igényű tanulók minden számukra szükséges segítséget megkaphatnak szakvéleményükben foglaltak alapján:

- kérésükre a szaktanár felolvassa a feladatot,
- külön feladat- és tételsort kapnak,

5. A tanuló teljesítményének értékelése

5.1 A tanulók a vizsgák eredményeiről a bizonyítvány jegyzet rovatában kapnak értesítést.

5.2 A tanulók vizsgatárgyakból kapott érdemjegyei egy teljes jeggyel módosíthatják felfelé, illetve lefelé a tanulók tanév végi érdemjegyeit.

5.3 Igazolatlan mulasztás esetén a vizsga érdemjegye elégtelen.

5.4. Gyakorlati vizsga

- Művészeti alapvizsga

Csoportban:

- a koreográfia ismerete
- együttműködés a partnerekkel
- színpadi jelenlét

Egyénileg:

- a tanult táncanyag tudatos alkalmazása az improvizáció során
- a táncos mozgás és a zene illeszkedése
- a partneri kapcsolat
- páros viszony kialakítása

- Művészeti záróvizsga

- a táncrend ismerete, stílusos előadása

- a tánc szerkezetének ismerete az improvizáció során
- a tánc ritmikai, dinamikai, plasztikai megformálása
- a táncos mozgás és a zene illeszkedése
- a táncrendhez kapcsolódó táncfolklorisztikai ismeretek

5.5. Elméleti vizsga

5.5.1 A feladatsort vagy a tesztet az intézmény pedagógusai javítókulcs szerint javítják és pontozzák.

5.5.2 Az osztályzatra a pontok alapján a szaktanár tesz javaslatot, amelyet a vizsga elnöke hagy jóvá

6. Záró rendelkezések

6.1 A vizsgákkal kapcsolatban a szülő panasszal vagy fellebbezéssel élhet, az érdemjegyek kihirdetése után hét munkanapon belül, de a szaktanár által megítélt érdemjegyeket nincs joga felülbírálni.

6.2 Ha a vizsgázó elégtelen osztályzatot kapott a vizsgán vagy igazoltan volt távol a vizsga időpontjában, pótló vizsgát tehet. A vizsgaidőpont kijelölését a szülő az intézményegység-vezetőtől kérheti.